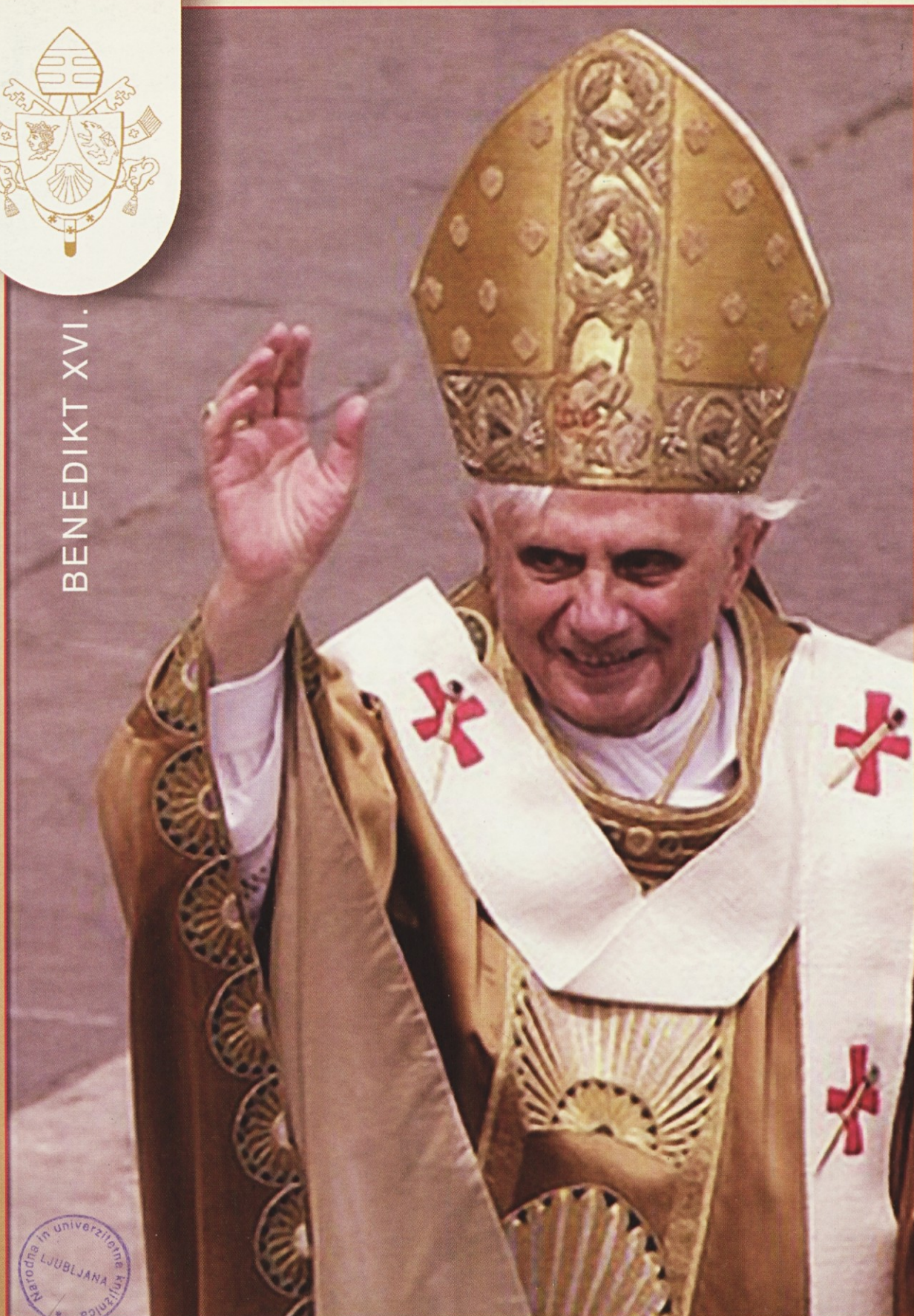

BENEDIKT XVI.

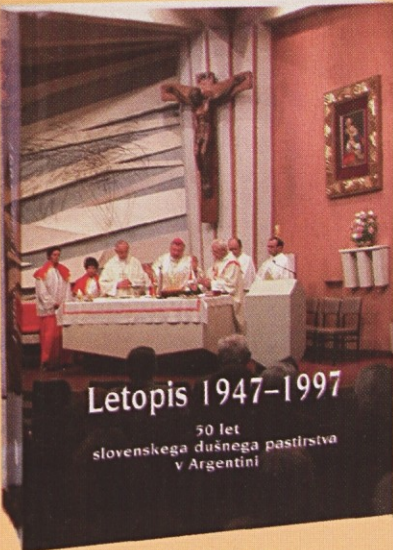

Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 72 +++ 5 • JUNIJ 2005

»S hisopom jih pokropite, / z vejico roženkravta in rožmarina /
z blagoslovljeno vodo večnega spomina!«

Tine Debeljak (Črna maša)

Letopis 1947-1997

50 let
slovenskega dušnega pastirstva
v Argentini

V Slovenski hiši
v Dušnopastirski pisarni na voljo

Letopis 1947-1997

»50 let slovenskega dušnega
pastirstva v Argentini«

Cena 30 dolarjev

Priporočamo to izjemno bogato
knjigo z zanimivim in privlačnim branjem!

Spomenik po vojni pobitim iz Ljubljane in okolice. Foto: ANICA MODER

RAST XXXIII.
v Kočevskem Rogu in Teharjah.

Foto: LOJZE REZELJ

BLAGOSLOVLJEN, PAPEŽ BENEDIKT XVI.!

FRANCI PETRIČ

»I mamo našega Ratzingerja!« je zaklical neki Italijan, ko sem v torek, 19. aprila, v množici tekel proti obelisku na Trgu sv. Petra, da bi zagledal beli dim iz Sikstinske kapele, ki je ob 17.50 naznanjal, da so kardinali izvolili novega papeža. Tisti trenutek še nismo vedeli, kdo je izvoljen, saj se je komaj pokadilo iz malega dimnika, ki je v zadnjih dneh postal najpomembnejši dimnik na svetu. Na stotine kamer je bilo že od pogreba Janeza Pavla II. usmerjenih k njemu pod vrh Sikstinske kapele in kdor je od ponedeljka, 18. aprila, spremljal dogajanje na Trgu sv. Petra, se ni mogel načuditi, koliko časnikarjev in fotografov se je ob številnih romarjih, duhovnikih in redovnicah gnetlo na trgu in potrpežljivo čakalo, molilo, pa tudi živahno klepetalo in ugibalo, kdaj in kdo bo izvoljen. Največkrat so omenjali prav kardinala Ratzingerja. Glas ljudstva je bil tokrat odločilen, lahko rečemo »Vox populi, vox Dei«.

Vesel sem, da sem bil v tej množici in sem tako na lastne oči in ušesa videl in slišal, kako doživljajo Italijani in drugi katoličani izvolitev 265. naslednika sv. Petra. Že v dneh ob pogrebu in še posebej pri maši pred odhodom v konklave je kardinal Ratzinger veljal za eno osrednjih osebnosti, ki bi si jo mnogi želeli videti kot naslednika Janeza Pavla II. in apostola

Petra. Ko je končal svoj nagovor v baziliki sv. Petra, ga je množica sproščeno nagradila s ploskanjem in z vzkliki »Ratzinger papež«. Italijani ga štejejo za svojega. Ganljivo se mi je zdelo, ko je ob novici, da je bil izvoljen kardinal Ratzinger, moj sosed Italijan na Trgu sv. Petra sproščeno objel dva Bavarca, ki sta stala tam poleg, vsa objokana od sreče ob veliki novici.

Ob izvolitvi enega najpomembnejših mož med kardinali za novega voditelja Cerkve imamo kar nekaj razlogov, da ugibamo, kakšno sporočilo nosi to imenovanje s seboj. Najprej tisto, ki ga je pred leti izrekel že kardinal Benelli časnikarjem, ko so ga ob izvolitvi papeža Wojtyły spraševali, kaj bo zdaj, ko ni bil izvoljen Italijan: »V Cerkvi ni tujcev!« Izvolitev kardinala Ratzingerja je pokazala, da v katoliški Cerkvi pri izbiri papeža narodnost od te izvolitve v prihodnje ni več pomembna.

Mnogi so v času pred konklavom ugibali, ali bodo kardinali izbirali t. i. »prehodnega papeža«, in najbrž se bodo v dneh, ki so pred nami, taka ugibanja zaradi njegovih let še ponavljala. Izbira moža, ki je z modrostjo, tenkočutnostjo in izjemno ljubeznijo do Cerkve znal uspešno krmariti eno najbolj zahtevnih vatikanskih kongregacij, kaže, da so kardinali gledali predvsem na to, da današnji čas potrebuje močno osebnost. Človeka, ki ve, kako pomembno se je

zavedati lastne katoliške identitete. Človek, ki se zaveda samega sebe, svojega mesta v svetu in Cerkvi, bo znal tudi pravilno voditi dialog z drugimi in drugačnimi. Novi papež je dobro seznanjen z različnimi iskanji sodobnega človeka, z njegovimi stranpotmi in težavami, zato bo znal nagovoriti sodobnega človeka. V slovenskem prevodu imamo že tri njegove knjige, kjer se je izkazal tudi kot moder človek, kot človek dialoga in strpnosti, zato sem prepričan, da bo kot papež s svojim delom in mislijo močno zaznamoval naš čas in svet. Pri tem njegova sorazmerno visoka starost (tri dni pred izvolitvijo je praznoval 78. rojstni dan) nima posebne teže. Janez XXIII. je ob svojih visokih letih pustil veliko sled v Cerkvi in svetu. Prepričani smo lahko, da bo podobno tudi z Benediktom XVI.

Slovenci se njegovega imenovanja iskreno veselimo, saj nas z münchensko-freisinsko škofijo, iz katere prihaja in jo je več let tudi vodil, vežejo stoletne vezi, za katere je kardinal Ratzinger dobro vedel. V letih, ko smo bili pod jarmom komunizma, je njegova škofija finančno pomagala tudi Cerkvi na Slovenskem. Prav tako dobro pozna nekatere naše duhovnike in jih ceni. Kot prefekt kongregacije za nauk vere je večkrat pokazal posebne simpatije do Slovencev, zato ga brez pridržkov lahko štejemo za prijatelja Slovencev. Njegova izvolitev je tudi priznanje nemški, posebno pa bavarski Cerkvi, ki je s svojo dobroteljsko med najsvetlejšimi zvezdami katoliškega obnebnja. Kardinalu Josepu Ratzingerju, novemu papežu Benediktu XVI., delavcu v Gospodovem vinogradu, kot se je sam ob nastopu imenoval, smo najprej hvaležni, da je v zahtevnih časih po tako velikem papežu sprejel breme papeške službe, obenem pa mu voščimo: »Blagoslovljen (benedictus pomeni prav to), ki prihajaš v imenu Gospodovem!« Odslej ga bo spremljala naša molitev.

»IMAMO PAPEŽA!« Kardinali volivci: »Izvolitev je bila prepričljiva«

Po besedah Ennia Antonellija, enega od kardinalov, ki so danes za novega papeža izvolili Josepha Ratzingerja, so kardinali volili v ozračju »velike radosti, enotnosti in skupnosti«. »Vsi slavimo. Zelo sem srečen,« je še povedal Antonelli, sicer nadškof v Firencah.

Dunajski nadškof in kardinal Christoph Schönborn je povedal, da so v konklavu z veliko jasnostjo prišli do prepričanja, da je kardinal Ratzinger naslednik Janeza Pavla II. Ratzinger je po njegovih besedah izjemna vodilna osebnost in ima številne darove za svojo odgovorno službo. Izvolitev Ratzingerja je bila po njegovih besedah prepričljiva.

Novi papež je bil očitno izvoljen z več kot zahtevanimi 77 glasovi. Kardinal Meisner je na tiskovni konferenci v Rimu povedal, da so po preštetih 77 glasovih kardinali vstali in spontano zaploskali. Ker še niso prešteli vseh glasov, so morali štetje nadaljevati. Koliko glasov je Ratzinger prejel, Meisner zaradi obljube molka ni povedal. Je pa napovedal, da bo program svetovnega dneva mladih z novim papežem veliko izčrpnější, kot je bilo načrtovano.

Z imenom Benedikt je Ratzinger v temeljnih obrisih že predstavil svoj program, je poudaril Schönborn. Tako kot Benedikt XV. si bo prizadeval za mir na svetu, tako kot sv. Benedikt pa

bo na prvo mesto postavil Kristusa. Schönborn je posvaril pred označevanjem novega papeža kot konservativnega ali progresivnega. Te kategorije po njegovih besedah ne ustrezajo, saj gre za veliko več kot etikete - gre za to, da v današnjem svetu pričujemo za vero.

Ratzinger si je za to prizadeval že doslej, odslej bo to počel še jasneje. Schönborn je poudaril, da je bil Ratzinger tesen zaupnik Janeza Pavla II.: »Svoje velike vizije je delil z njim. Janez Pavel II. mu je močno zaupal.« Seveda pa je po Schönbornu »vsak svoj človek. Tudi Benedikt XVI. ima svoj značaj. Je pa tudi ena zadnjih živih prič koncila, pri katerem je sodeloval«.

SODELAVEC RESNICE

Osemnajstega aprila, le dva dneva po 78. rojstnem dnevu, je po maši *pro eligendo Romano Pontifice*, ki jo je dopoldan skupaj z drugimi kardinali daroval v baziliki sv. Petra, popoldan stopil v Sikstinsko kapelo, da bi kot dekan kardinalskega zbora, torej prvi med enakimi, izvolil naslednika Janeza Pavla II. na petrinskem sedežu.

Tako se je nemški kardinal

Joseph Ratzinger znašel v položaju, ki mu kot enemu redkih papeških volilnih upravičencev - poleg njega to velja le še za Američana W. W. Bauma - ni bil neznan. Z istim namenom je v isti kapeli sedel že dvakrat v »letu treh papežev«, ko je avgusta 1978 najprej sodeloval v konklavu, iz katerega je prišel Janez Pavel I., le poldrugi mesec pozneje pa pri volitvah, ki so 16. oktobra na balkon bazilike sv. Petra presenetljivo pripeljale krakovskega kardinala Karla Wojtylo.

Najbrž si takrat niti v sanjah ni mogel predstavljati, da bo dobrih 26 let pozneje prav on na Trgu sv. Petra s pogrebno mašo dolgoletnega najtesnejšega sodelavca Janeza Pavla II. pospremil na zadnji zemeljski poti; ali da bo prav on ob začetku svojega tretjega konklava v imenu kolegov izrekel besede, s katerimi kardinali med drugim »obljubimo, se obvezujemo in prisegamo, da bo kdor koli izmed nas, ki bo po Božji volji izvoljen za rimskega papeža, zvesto opravljal munus Petrinum pastirja vesoljne Cerkve, utrjeval in nepopustljivo branil duhovne in časne pravice ter svobodo Svetega sedeža«; ali da bi prav on izbranega za papeža moral vprašati: *Ali sprejmeš kanonično izvolitev za papeža?*, in po privolitvi še: *Kako se želiš imenovati?*

Uporabili smo pogojnik »bi moral vprašati«, kajti stvari so se, gledano s tedanje razdalje, obrnile še bistveno bolj presenetljivo. Uresničile so se namreč napovedi, ki so jih v zadnjih tednih bolj ali manj (ne)previdno izrekli ne ravno maloštevilni opazovalci in poznavalci cerkvenih razmer, namreč, do bo prav dekan kardinalskega zbora tisti, ki bo odgovarjal na navedeni vprašanji, ne pa ju postavljaj. In tako se je z izjemo potrdilo pravilo, da kdor odhaja v konklave kot papež, se vrača iz njega kot - Benedikt XVI.!

Zakaj je kardinal Ratzinger do zadnjega veljal za »papabile«? Neizpodbitno dejstvo je, da je bil

na veliko soboto leta 1927 v vasi Marktl ob reki Inn v škofiji Passau rojeni Bavarec velik del pontifikata Janeza Pavla II. ena najvplivnejših cerkvenih osebnosti. Ker pa vplivnost praviloma prinaša s seboj zelo različne poglede na njeno udejanjanje, se je to poznalo tudi v javni kardinalovi podobi, saj je pogosto nihala od skrajnih, včasih že sovražnih kritik do ustanavljanja internetnega *fun-cluba*.

V tako različna presojanja je bil potisnjen že zaradi položaja, ki ga je zasedel leta 1981, 30 let po duhovniškem posvečenju (prejel ga je skupaj s starejšim bratom Georgom). Takrat je namreč sprejel povabilo Janeza Pavla II. in prevzel vodenje kongregacije za nauk vere. Ker je ta kongregacija »pravna naslednica«, nekdanje »svete inkvizicije«, se je Ratzingerja v nenaklonjenem delu javnosti kmalu oprijel vzdevek »veliki inkvizitor«. Očitajo mu restavratorski, protikoncilski (pa čeprav je sam pri koncilu pomembno sodeloval!) notranjecerkveni »kulturni boj« in pri tem omenjajo predvsem na stranski tir postavljene teologe, kot so bili L. Boff, H. Küng, E. Drewermann. A to je le ena, pogosto zlonamerna in s predsodki prežeta stran zgodbe.

Druga, upravičena, govori o človeku, ki v času relativistične zmede - ta pa v velikem delu zahodnega sveta postaja (ne)uradna javna doktrina - in kompromisarstva vseh vrst išče jasne, v izročilu Cerkve trdno ukoreninjene verske odgovore. In prav tej sporočilnosti je namenil svoj zadnji javni nastop pred vhodom

v konklave, pridigo pred 114 kardinali volivci, starejšimi kolegi brez »volilne pravice«, škofi, duhovniki, verniki ..., ki so v ponedeljek napolnili baziliko sv. Petra, da bi z mašno daritvijo pospremili kardinalski volilni kolegij v popoldansko prvo zasedanje in glasovanje konklava. Zdaj jo velja razumeti kot svojevrsten programski govor.

Koliko valov doktrin smo poznali v zadnjih desetletjih, koliko ideoloških tokov, koliko miselnih poti ..., je ugotavljal le dobrih trideset ur pred izvolitvijo za papeža. Ti valovi so pogosto premetavali mali miselni čolnič kristjanov in ga metali iz skrajnosti v skrajnost: od marksizma do liberalizma, celo do libertinizma; od kolektivismu do skrajnega individualizma; od ateizma do nejasnega religioznega misticizma; od agnosticizma do sinkretizma, in tako dalje. Vsak dan se pojavljajo nove sekte, in kar sv. Pavel pove o človeški zvižanosti, se izkaže za resnično, s pretkanostjo, ki želi potegniti v zmoto. (Ratzinger se je tako naslonil na Pavlove besede iz pisma Efežanom: *Tako ne bomo več nedorasli otroci, ki jih premetava in kot valove razburka vsak veter nauka v človeški zvižanosti in pretkanosti, v blodnem zavaljanju.*)

Imeti vero, utemeljeno na nauku Cerkve, je v takšni družbi pogosto oblepljeno z nalepko fundamentalizma, medtem pa se želi relativizem predstaviti za današnje standarde edina sprejemljiva naravnavnost. Bližamo

se diktaturi relativizma, je opozoril tedaj še kardinal Ratzinger, ki ne prepozna nič kot zanesljivo in katerega najvišji cilj je posameznikov ego in njegove želje. Toda v Cerkvi je cilj postavljen drugače; cilj je Božji Sin, pravi človek, kajti on je merilo resničnega humanizma. Biti odrasel zato pomeni imeti vero, ki ne sledi valovom današnje mode ali zadnjih novosti. Odrasla in zrela je vera, ki je globoko ukoreninjena v prijateljstvo z Kristusom. In to prijateljstvo je tisto, ki nas odpira za vse dobro in nam daje vedenje in presojanje resničnega in napačnega, prevare in resnice.

Beseda »resnica« ima v Ratzingerjevem življenju nedvomno veliko, ne zgolj simbolno težo. Seveda je bila tesno povezana tudi s položajem prefekta kongregacije za nauk vere. To funkcijo je Ratzinger po uradni dolžnosti sicer odložil s smrtjo prejšnjega papeža, zdaj pa bo sam tisti, ki bo imenoval svojega naslednika. Velja pa pri tem opozoriti, da se je nekoč že nameraval posloviti s tega vročega sedeža, a ga je Janez Pavel II. pregovoril, da je ostal na položaju, kamor je prišel kot münchenski in freisinški nadškof.

Kljub škofovstvu je za njegovo življenje bolj kot pastoralna značilna študijska zaznamovanost. V bavarski prestolnici je bil namreč nadškof le dobra štiri leta, od marca 1977 (junija istega leta je iz rok Pavla VI. dobil tudi kardinalski klobuk), prej pa se je posvečal predvsem profesorskemu in publicističnemu delu (je med

ustanovitelji revije *Communio*, ki izhaja tudi v slovenski izdaji).

Za škofovsko geslo si je izbral besede iz tretjega Janezovega pisma »sodelavci resnice«. Morda tudi zato, ker je dobro vedel, kaj je neresnica, s katero se je srečal v času nacistične Nemčije, ko je doživel tudi mobilizacijo v *Wermacht*. Junija 1945 je vendarle lahko nadaljeval zaradi vojne pretrgan teološki študij in na praznik apostolov Petra in Pavla leta 1951 je v freisinški stolnici prejel duhovniško posvečenje. Dve leti pozneje je že doktoriral iz teologije, objavljaj prve knjige, konec 50-ih let prejšnjega stoletja pa nastopil kot redni profesor teologije na bonški univerzi.

Prav akademsko okolje pa je tisto, kjer se je leta 1968 zgodilo novo bližnje srečanje z nesprejemljivo ideologizacijo, ko so študentski nemiri v univerzitetne okvire - tisti čas je bil, po nekajletnem poučevanju v Münstru, profesor v Tübingenu - preplavili z brutalno radikalnim levičarstvom. Leta 1969 se je zato umaknil na Bavarsko, na univerzo v Regensburgu. Osem let pozneje sledi imenovanje za münchenskega nadškofa, s tega položaja pa pot v Vatikan.

Nekateri opazovalci menijo, da ga prav temeljna in globoka zavezanost resnici - tudi različnim sociološkim dejstvom - sili k precej pesimističnim presojam o prihodnosti Cerkve kot »prostora utrujenega krščanstva« in »barke, ki pušča na vse strani«, kot smo prav te dni kot odmev na

smrt Janeza Pavla II. brali v slovenskem tisku. A zanesljivo je veliko bliže stvarnosti stališče, ki ga je predstavil v knjigi Bog in svet (Družina, 2003): »Na Cerkvi opažam sicer mnoge stare, odmirajoče veje, ki od nje odpadajo počasi, nekatere bolj tiho, druge s truščem. Toda pred vsem drugim vidim mladost Cerkve. Dano mi je, da se srečujem z mnogimi mladimi ljudmi, ki prihajajo z vseh koncev sveta; dano mi je srečevati ta nova gibanja, verski polet, ki v njih znova prihaja do izraza. Tega poleta ne more omajati nobena kritika Cerkve - čeprav ima vsaka tudi svoje vzroke -, saj je veselje nad Kristusom za kaj takega vendarle preveliko. V tem smislu živim v okolju, kjer je sicer veliko naporov, še več pa znamenj, da je Cerkev mlada; in da lahko mirne vesti plovemo v prihodnost, kjer Gospod povsem gotovo čaka na nas.«

Plovba torej, ki jo v Cerkvi nadaljujemo z njim kot papežem Benediktom XVI.

»Verjamem, da bo res dobro opravljal svoje delo«

Takoj, ko je bilo oznanjeno ime novega papeža, se je po svetu sprožil pravi val čestitk in dobrih želja pri opravljanju službe rimskega škofa in prvega moža katoliške Cerkve.

Dopolnitev prejšnjega papeža

Predsednik RS **Janez Drnovšek** je izrazil prepričanje, da bo novi papež Benedikt XVI. nadaljeval delo in usmeritev njegovega predhodnika papeža Janeza Pavla II. »Dejstvo, da je bil izvoljen tako hitro, kaže na to, da je imel veliko podporo med kardinali in da je bilo verjetno že vnaprej jasno, koga vidijo kot naslednika dosedanjega papeža.« Po mnenju predsednika

BIOGRAFIJA PAPEŽA BENEDIKTA XVI.

Novo izvoljeni papež Benedikt XVI., dosednji kardinal Joseph Ratzinger, se je rodil 16. aprila 1927, v kraju Marktl ob reki Inn, v škofiji Passau v Nemčiji. Do smrti papeža Janeza Pavla II. je bil prefekt *Kongregacije za nauk vere*, predsednik Biblične papeške komisije in papeške mednarodne teološke komisije ter dekan kardinalskega zbora.

V zadnjih mesecih druge svetovne vojne je bil poklican v vojsko. Od leta 1946 do 1951 je študiral filozofijo in teologijo na univerzi v Münchnu in na Inštitutu za filozofijo in teologijo v Friesingu. 29. junija 1951 je bil posvečen v duhovnika. Njegova doktorska disertacija iz teologije leta 1953 nosi naslov »*Ljudstvo in Božja hiša v nauku Cerkve pri sv. Avguštinu*«. Štiri leta kasneje se je habilitiral kot docent in je ob tem pripravil knjigo »*Teologija zgodovine pri sv. Bonaventuri*«.

Predaval je dogmatiko in osnovno bogoslovje na Inštitutu za filozofijo in teologijo v Freisingu, potem od 1959 do 1969 v Bonnu, od 1963 do 1966 v Münstru, od 1966 do 1969 pa v Tübingenu. Leta 1969 je postal redni profesor dogmatike in zgodovine dogem na univerzi v Regensburgu in podpredsednik omenjene

univerze. Leta 1962 je postal mednarodno poznan, ko je na II. vatikanskem cerkvenem zboru sodeloval kot teološki svetovalec kölnskega nadškofa kardinala Josepha Fringsa.

Papež Pavel VI. (1963-1978) ga je 24. marca 1977 imenoval za nadškofa v Münchnu in Freisingu. 28. maja istega leta je prejel škofovsko posvečenje. Bil je prvi škofijski duhovnik, ki mu je bila po osemdesetih letih zaupana pastirska služba v veliki bavarski škofiji. Pavel VI. ga je 27. junija 1977 imenoval za kardinala.

Papež Janez Pavel II. (1978-2005) ga je 25. novembra 1981 imenoval za prefekta *Kongregacije za nauk vere*, predsednika Biblične papeške komisije in papeške mednarodne teološke komisije.

6. novembra 1998 je postal poddekan kardinalskega zbora, 30. novembra 2002 pa je sveti oče potrdil njegovo izvolitev za dekana kardinalskega zbora.

Predsedoval je Komisiji za pripravo *Katekizma katoliške Cerkve*, ki je bil zaključen po šestih letih dela (1986-1992).

10. novembra 1999 je dobil častni doktorat iz prava (*Laurea ad honorem*) na rimski univerzi LUMSA.

Od 13. novembra 2000 je častni akademik *Papeške akademije znanosti*.

Bil je član: Sveta II. sekcije Državnega tajništva; rimskih kongregacij: za vzhodne Cerkve, za bogoslužje in nauk zakramentov, za škofove, za evangelizacijo narodov, za katoliško vzgojo; papeških svetov: za edinstvo kristjanov; za kulturo; papeških komisij: za latinsko Ameriko; »*Ecclesia Dei*«.

bo šlo poslanstvo novega papeža v smeri poudarjanja in širjenja duhovnosti, Benedikt XVI. pa bo tako kot papež Janez Pavel II. širil sporočilo miru. Novi papež bo po mnenju Drnovška tudi »iskal stik z drugimi verami, poskušal približati religije v podajanju nekaterih temeljnih človeških vrednot in opozarjal na socialne razlike v svetu«. Drnovšek še pričakuje, da bo papež Benedikt XVI. skušal pomagati politiki pri iskanju rešitev glavnih svetovnih problemov.

Predsednik vlade Janez Janša je z zadovoljstvom sprejel vest o izvolitvi kardinala Josepha Ratzingerja za novega papeža. Premier mu je poslal čestitke z najboljšimi željami. »Upam, da bo novi papež nadaljeval poslanstvo Janeza Pavla II. in si prav tako prizadeval za solidarnost, pravičnost in mir,« je še dejal Janša in izrazil prepričanje, da se bodo dobri odnosi med Slovenijo in Svetim sedežem nadaljevali.

»Novi papež pomeni veliko predvsem za Evropo,« je dejal predsednik državnega zbora **France Cukjati**. »Prepričan sem, da bo svojo široko filozofsko in teološko dimenzijo uveljavil tudi v svojem delu. Ta papež predstavlja neko dopolnitev prejšnjega papeža v svojem zelo jasnem filozofskem in teološkem nazoru.« Cukjati upa, da bo šel papež Benedikt XVI. po poti svojega vzornika, katerega ime je tudi prevzel. Pojasnil je, da je bil Benedikt XV. med prvo svetovno vojno znan po tem, da je veliko skrbi posvetil beguncem, zapornikom, ranjencem in tudi prizadetemu civilnemu prebivalstvu. »Sv. Benedikt je zaščitnik Evrope, kar je dober znak,« je še dejal Cukjati.

V stranki Nova Slovenija s predsednikom **Andrejem Bajukom** so v čestitki slovenski škofovski konferenci zapisali: »Kot odmev velikonočne aleluje preko sveta donijo radostni klici Habemus Papam - imamo papeža. V Novi Slo-

veniji smo del velike radostne množice, ki ima novega svetega očeta. Veseli pozdravljamo Josepha Ratzingerja - novoizvoljenega papeža Benedikta XVI. Prepričani smo, da ga bo in po njem ves svet Gospod obilno blagoslavljal.«

Odziv verskih skupnosti

Pравoslavna skupnost v Sloveniji je z velikim veseljem sprejela novico, da je »žalost bratov v rimskokatoliški Cerkvi Bog obrnil v radost«, je ob izvolitvi papeža Benedikta XVI. dejal pravoslavni paroh Peran Bošković. »Upamo, da bo tudi on velik pastir in papež!«

»**Evangelizacijska Cerkev** in ves protestantski svet je zainteresiran, da bo novi papež Joseph Ratzinger, ki si je izbral ime Benedikt XVI., človek dialoga,« je de-

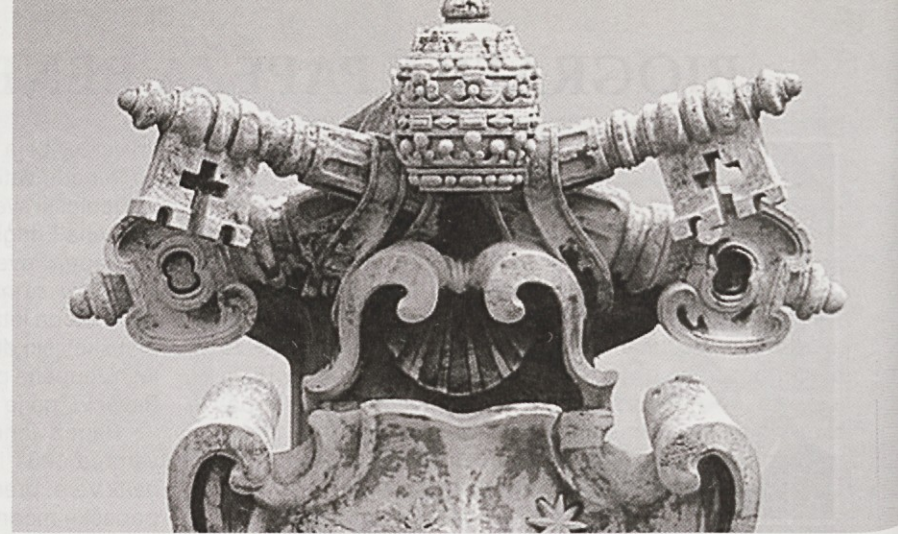
jal škof evangeličanske Cerkve v Sloveniji Geza Erniša. Novi papež zelo dobro pozna protestantsko teologijo in evangeličansko Cerkve, kar bo po njegovem mnenju pripomoglo k temu, da se bo ekumenski dialog nadaljeval in da bodo kristjani iskali poti k tesnejšemu sodelovanju. »To je edina prava pot, če želimo biti kristjani vseh veroizpovedi v tem svetu verodostojni.«

Za **islamsko skupnost** in vse muslimane je najbolj pomembno, kakšen odnos bo imel papež Benedikt XVI. do medverskega dialoga in medverske strpnosti. »Čeprav je novi papež znan kot konservativen, to za muslimane ni sporno, če bo nadaljeval medverski dialog, ki ga je zagovarjal preminuli papež Janez Pavel II.,« je po izvolitvi povedal slovenski mutfi Osman Dođić. »Pričakujem, da bo novi papež nadaljeval v duhu prizadevanj papeža Janeza Pavla II. proces medsebojnega približevanja in zaupanja.«

Svetovni politiki o novem papežu

Po izvolitvi novega papeža so še isti večer v Vatikan prihajali prvi odzivi iz sveta. Generalni sekretar Združenih narodov **Kofi Anan** je zapisal, da na Sveti sedež »prinaša bogastvo izkušenj. OZN in Sveti sedež sta močno zavezana miru, socialni pravičnosti, verski svobodi in medsebojnemu razumevanju med svetovnimi verstvi. Pričakujemo prispevek papeža Benedikta XVI. pri krepitvi teh vrednot.«

Tudi francoski predsednik **Jacques Chirac** je na novega papeža naslovil »najprisrčnejše čestitke« in mu zatrdil, da bo Francija še naprej sodelovala z Vatikanom za mir, pravičnost, solidarnost in človekovo dostojanstvo. Avstrijski predsednik **Heinz Fischer** je novemu papežu ob iskrenih čestitkah izrazil tudi upanje, da se

bo tudi v njegovem pontifikatu nadaljevala tradicionalna tesna povezanost med Avstrijo in Svetim sedežem in se bo sodelovanje še poglobilo. Da je »izvolitev kardinala Ratzingerja na vrh katoliške Cerkve »dobra izbira«, je dejal Nobelov nagrajenec za mir in vodja zgodovinskega poljskega sindikata Solidarnost **Lech Walensa**. »Nadaljeval bo poslanstvo našega dragega papeža,« je dejal Walensa in opozoril: »Precej je star, ne vem, kako se bo soočil z izzivi, ki so pred njim.«

Ameriški predsednik **George Bush** je o novem papežu dejal, da je »mož z veliko modrosti in znanja« in »človek, ki služi Bogu«. Spomnil se je Ratzingerjevega vodenja slovesnosti ob pogrebu papeža Janeza Pavla II. in dejal, da se z ženo Lauro pridružujeta svojim sodržavljanom in milijonom ljudi po svetu pri molitvi, da bi imel novi papež moč in modrost za vodenje rimskokatoliške Cerkve.

Ameriški State Department je zapisal, da ZDA pozdravljajo izvolitev Ratzingerja za novega papeža, in dodal, da se nadejajo sodelovanja z njim za krepitev dobrih dvostranskih odnosov in promocijo človeškega dostojanstva po vsem svetu. Italijanski predsednik **Carlo Azeglio Ciampi** je dejal, da je izvolitev novega papeža v veliko veselje vsem Italijanom. »Italija in Vatikan se zavzemata za ohranitev skupnih vrednot: družine, solidarnosti, pravičnosti in svobode.« Predsednik italijanske vlade **Silvio Berlusconi** pa je

v brzjavki izrazil željo po »plodnem« pontifikatu v službi vsega človeštva. »Vaša svetost za nas vse pomeni osrednjo točko duhovnosti.« Španski premier **José Luis Rodríguez Zapatero** je na novega papeža »prenesel sporočilo volje španske vlade po ohranitvi zgodovinskih vezi, ki družijo Španijo in Sveti sedež, in sodelovanja s papežem med njegovim pontifikatom«. Ukrajinski predsednik **Viktor Juščenko** je novemu poglavarju katoliške Cerkve zaželel veliko uspeha »pri ohranjanju svobode in humanističnih vrednot«. Novemu papežu je čestital tudi hrvaški predsednik **Stipe Mesić**: »Zaradi sveta, ki ga bremenijo številni resni problemi in težavni izzivi, je potrebna močna moralna avtoriteta, ki nas bo vse vodila v začetku novega stoletja.« Poljski zunanji minister **Adam Rotfeld** pa je dejal, da Ratzingerjevo imenovanje za papeža pomeni rdečo nit na položaju poglavarja katoliške Cerkve. »Izvolitev kardinala Ratzingerja pomeni, da se bo delo, ki ga je začel Janez Pavel II., nadaljevalo. Je eden najuglednejših kardinalov s številnimi izkušnjami.« Kenijski nadškof **Raphael Ndingi** je navdušen: »Ratzinger je bil papežu Janezu Pavlu II. tako blizu, da ne bo skrenil z njegove poti. Nismo razočarani, da za papeža ni bil izvoljen Afričan. Srečni smo, da imamo novega papeža, narodnost pri tem ne igra nobene vloge.«

Čestitke iz krajevnih Cerkva

Po besedah graškega nadškofa **Egona Kapellarija** papež Benedikt XVI. ni konservativec (hardliner), marveč načelen človek. Označil ga je za skromnega moža, ki zna poslušati. Po njegovih besedah Ratzinger ni bil nikoli »tankovski kardinal«, kot so ga označili nekateri. Vedno je bil »človek srca«, ki je služil Cerkvi in v dvomu dal prednost ljubezni.

Dunajski pomožni škof **Ludwig Schwarz** je izvolitev papeža Benedikta XVI. označil za odlično izbiro za prihodnje izzive. Še naprej bo deloval v smislu Janeza Pavla II., ima pa tudi druge lastnosti, da bo lahko uspešen pri dialogu z verstvi, ekumenizmu ter notranji strukturi Cerkve. Iz številnih osebnih srečanj s kardinalom je poudaril posebno dobroto in prisrčnost novega papeža, čeprav morda na prvi pogled deluje nekoliko zadržano. »Kdor ga поблиže pozna, ve za njegovo globoko razumevanje problemov ljudi.«

Pariški nadškof **Vingt-Trois** je menil, da bo Benedikt XVI. zvest Janezu Pavlu II., čeprav je z imenom Benedikt hotel izraziti,

da ni zgolj naslednik Janeza Pavla II. »Ima izjemne darove, ki se bodo razvijali v njegovem novem papeškem poslanstvu,« je dejal Vingt-Trois. Poudaril je tudi hitrost, s katero se je končal konklave, in zedinjenost kardinalov ob njegovem imenu.

Tudi voditelji latinoameriške Cerkve so se razveselili imenovanja kardinala Ratzingerja. Predsednik venezuelske škofovske konference **Baltasar Porras** je ocenil, da novi papež ni konservativec, marveč »mož, ki je zelo jassen v svoji misli, človek jasnih in kratkih izjav, kot smo videli ob njegovem prvem pozdravu«. Porras, ki se je imel priložnost pogovarjati z Ratzingerjem v začetku leta, je dejal, da mu je novi papež pojasnil, da slabo pozna Latinsko Ameriko, da pa mu je zelo blizu. »Zelo smo zadovoljni,« je izjavil tiskovni predstavnik kubanske škofovske konference.

Ustanovitelj in prior ekumenske skupnosti v Taizéju **brat Roger** je izrazil upanje, da »bodo nove generacije v novem papežu našle oporo za življenje po evangeliju. Prve besede Benedikta XVI. so bile namenjene 'velikemu papežu Janezu Pavlu II.', njemu, ki je vzbudil tolikšno upanje v človeški družini,« je zapisal v izjavi po objavi novice. »V Taizéju,« je zapisal brat Roger, ki ga je kardinal Ratzinger ob papeževem pogrebu obhajal, »molimo, da bi novi papež

nadaljeval izjemno služenje miru in povezanosti.« Z Ratzingerjem se je prvič srečal ob koncu sedemdesetih let, ko je bil še nadškof v Münchnu.

Anglikanski nadškof v Canterburyju **Owan Williams** je Ratzingerja označil za »velikega teologa, ki je napisal globoke misli o naravi Boga in Cerkve«. »Rad bi ga kmalu srečal, da bi z njim sodeloval pri nadaljevanju dela njegovega predhodnika, da bi skušal razvijati razumevanje med našima Cerkvama pri služenju evangeliju in cilju krščanske edinosti,« je dejal Williams. Izbira imena Benedikt po njegovih besedah govori o tem, da hoče povezati svoje videnje Cerkve z meniškim duhom služenja in kontemplacije.

Domovina praznuje

V Nemčiji, domovini novega vrhovnega poglavarja Cerkve, so po vsej državi, še posebej pa v njegovi rodni deželi Bavarski, zadoneli zvonovi, verniki pa so praznovali. Nemški predsednik **Horst Koehler** je novemu papežu zaželel poguma in moči. »Da je bil za papeža izvoljen naš rojak, nas v Nemčiji navdaja z velikim veseljem in z nekoliko ponosa,« je dejal Koehler in izrazil prepričanje, da se bo Ratzinger s pričakovanji, ki jih goji svet, soočil »z veliko mero modrosti in trdno vero«. Nemški kancler **Gerhard Schroeder** pa je rojaka Ratzingerja označil za »primerneга naslednika papeža Janeza Pavla II.« »To je velika čast za Nemčijo. Čestitam mu v imenu vlade in v imenu vseh nemških državljanov. Veselim se, da ga bom lahko pozdravil ob svetovnem dnevu mladih v Kölnu.« Zadovoljstvo ob izvolitvi Nemca za novega papeža so izrazili tudi v pripravljalnem odboru Svetovnega dneva mladih v nemškem Kölnu. Izrazili so upanje, da bo tudi novi papež gradil na mladih, kot

si je zanje zelo prizadeval umrli papež Janez Pavel II. Voditeljica opozicije, predsednica Krščansko-demokratske unije (CDU), Angela Merkel, je izvolitev kardinala Ratzingerja za novega papeža označila za zgodovinski dogodek. »Ponosni smo, da je bil izvoljen Nemec. To je čast,« je dejala. Predsednik bavarske Krščansko-socialne unije (CSU) Edmund Stoiber, ki se je z Ratzingerjem večkrat osebno srečal, pa je dejal: »Prepričan sem, da bo novi papež združil katoličane vsega sveta, ne le kot eden izmed najslavnejših teologov, marveč tudi kot človek in pastir.«

V **Ratzingerjevem domačem kraju** Marktlu je bilo, kot poročajo tiskovne agencije, veselje nepopisno. Gasilci so skozi kraj z 2700 prebivalci meščane povabili na glavni trg, kjer je igrala pihalna godba, zbrane pa je nagovoril župan Hubert Gschwendter.

Ratzingerja so v Marktlu za častnega občana svojega kraja imenovali ob njegovem 70. rojstnem dnevu, leta 1997. V njegovi rojstni hiši na Marktplatzu 11 so takrat postavili tudi spominsko tablo. Ratzinger je v Marktlu prebil le prvi dve leti svojega življenja, potem

pa se je družina preselila v bližnji Tittmoning.

Še posebej so se razveselili mladi v njegovem domačem kraju in semenišču, kjer je študiral. »Čisto sem iz sebe. Ne morem dojeti, kaj se je zgodilo,« je dejal vodja semenišča svetega Mihaela v Traunsteinu, kjer je papež Benedikt XVI. študiral teologijo v 40. letih dvajsetega stoletja.

Ob objavi novice, da je novi papež »njihov« kardinal, je semenišče sv. Mihaela v Traunsteinu dobesedno eksplodiralo od navdušenja, ravnatelja semenišča Thomasa Frauenloba pa so oblile solze. »Verjamem, da bo res dobro opravljal svoje delo,« je dejal. Podobno so bili navdušeni tudi semeniščniki, še posebej mlajši, ki so se z Ratzingerjem nedavno tudi srečali.

Starejšega brata novega papeža **Georga Ratzingerja** je novica, da je bil brat Joseph izvoljen za papeža, osupnila. Georg je namreč še pred nekaj tedni trdil, da njegov brat, kardinal Joseph Ratzinger na volitvah za novega papeža nima nobenih možnosti. »Sedel je pred televizijo in ni črnil niti besedice,« je po ob-

javi izvolitve novega papeža dejala oskrbovalka 81-letnega prelata Georga Ratzingerja Agnes Heindl. »Še nikoli ga nisem videla takšnega,« je dodala. Po besedah Heindlove Georga zdaj skrbi, da bo svojega 78-letnega brata videl še redkeje kot doslej.

V Münchnu so izvolitev kardinala Ratzingerja za papeža sprejeli z navdušenjem. Pri zahvalni maši v stolnici, kamor so po objavi izvolitve prišli številni verniki, je münchenski pomožni škof Engelbert Siebler dejal, da prvič v cerkveni zgodovini papež prihaja iz Münchna. Ratzinger je bil med letoma 1977 in 1982 nadškof škofije München-Freising. Po Sieblerjevih besedah vlada med Rimom in Münchnom povezanost. Škof, ki so ga nenehno prekinjali z aplavzi, je vernike povabil k molitvi za bavarskega papeža. Upokojeni münchenski pomožni škof Franz Schwarzenbock pa je dejal, da je imenovanje veliko priznanje za nadškofijo in njene duhovnike. Mnogi duhovniki so po njegovih besedah poslušali Ratzingerjeva predavanja na fakulteti.

Novice so se razveselili tudi bavarski benediktinci.

M. P. in K. H., iz *Družine*

Prvi nagovor papeža Benedikta XVI.

Dragi bratje in sestre,

po velikem papežu Janezu Pavlu II. so gospodje kardinali izvolili mene, preprostega in ponižnega delavca v Gospodovem vinogradu.

Tolaži me, da Gospod ve, kako ravnati tudi z nezadostnimi orodji, predvsem pa se izročam vašim molitvam. V veselju vstalega Gospoda in z zaupanjem v Njegovo pomoč gremo dalje. Gospod nam bo pomagal in Marija njegova sveta mati stoji ob nas.

Nato je novi papež podelil blagoslov urbi et orbi, mestu in svetu.

Slovesno ustoličenje papeža Benedikta XVI.

Program novega papeža Benedikta XVI. je ta, da ne bo izvajal svoje volje in nasledoval svojih idej, ampak bo skupaj z vso Cerkvijo prisluhnil Gospodovi besedi in volji ter se pustil voditi Njemu. Sveti oče si je danes nadel sveti palij, znamenje škofskega dostojanstva rimskih škofov, in ribičev prstan.

Sveti oče je pojasnil, da njegov današnji govor ni programski govor, saj je to do neke mere storil že minulo sredo pri maši ob sklepu konklava, poleg tega pa bo

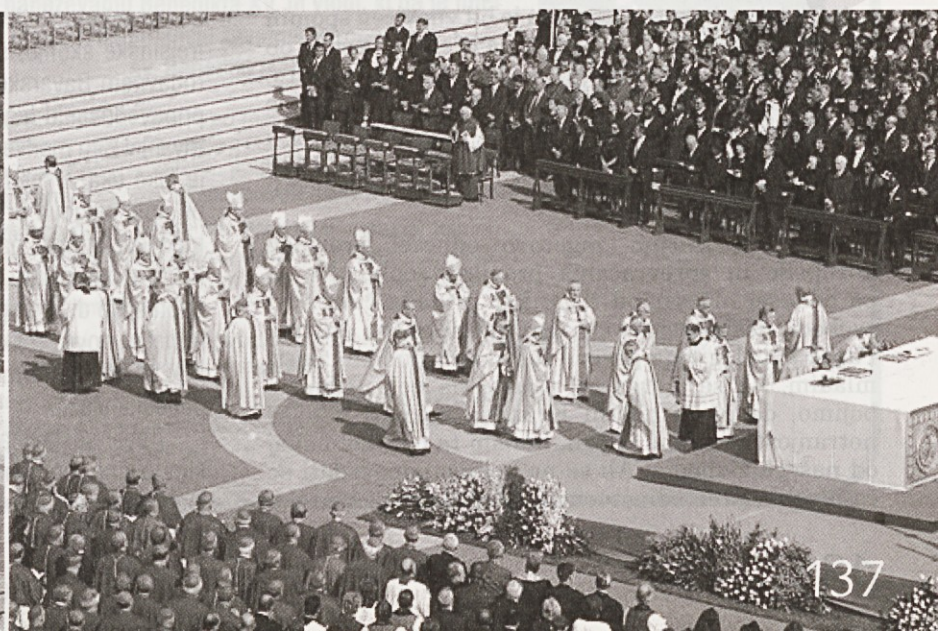
tudi v prihodnosti več priložnosti, da to stori.

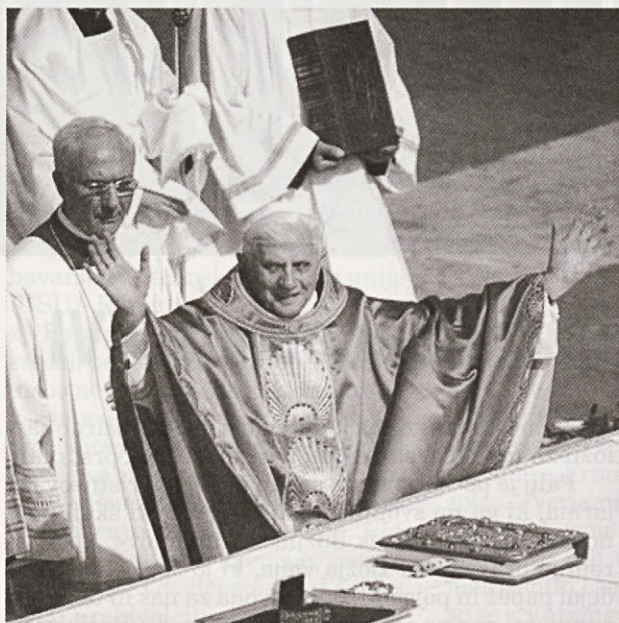
»Moj resnični program je ta, da ne bom izvajal svoje volje, niti ne bom nasledoval svojih idej, ampak bom skupaj z vso Cerkvijo prisluhnil Gospodovi besedi in volji ter se pustil voditi njemu, da bi tako on sam vodil Cerkev v tem zgodovinskem trenutku.«

Namesto programa je zato novi papež obširno razložil znamenji svetega palija in ribičevega prstana.

Palij je po njegovih besedah podoba Kristusovega jarma, ki ga na svojih ramah nosi rimski škof, imenovan tudi »služabnik Božjih služabnikov«. Božji jarem je pravzaprav Božja volja, ki jo sprejemamo, je dejal papež in pojasnil, da »ta volja za nas ni težak na zunaj, saj nas ne zatira in jemlje svobode. Božja volja nas ne odtuja, ampak nas očisti, morda včasih celo na boleč način, in nas tako vodi k nam samim.«

Palij po besedah svetega očeta pomeni zlasti, da Kristus nosi nas, hkrati pa nas vabi, naj nosimo tudi drug drugega. Tako postaja simbol pastirskega poslanstva, saj za pastirja duš ne more biti vseeno, če toliko ljudi živi v puščavi revščine, lakote in žeje, pa tudi zapuščeniosti, osamljenosti in uničene ljubezni. Tu pa je tudi puščava otemnjenosti in izpraznjenosti duš brez zavesti o človekovi poti in njegovem dostojanstvu. Zunanje oblike puščave se množijo v svetu zato, ker so notranja puščavska področja postala tako obširna. Ena izmed temeljnih značilnosti pastirja mora zato biti ljubezen do ljudi, ki so mu zaupani, kakor jih ljubi tudi Kristus, v katerega službi pravzaprav je. Benedikt XVI. se dobro zaveda, da Kristusove besede Petru: »Pasi moje ovce«, veljajo danes tudi njemu, hkrati pa se zaveda, da to pomeni ljubiti, kar pa hkrati pomeni biti pripravljen trpeti.

Drugo znamenje pa je ribičev prstan, ki odraža Petrovo poklicanost, da postane ribič ljudi. Tudi danes Jezus govori Cerkvi in njegovim naslednikom, naj odrinejo na globoko ter vržejo mreže, da bi ljudi pridobili za evangelij, za Kristusa, za pristno življenje.

»Pri poslanstvu ribiča ljudi je treba ljudi potegniti iz slanega morja vseh odtujitev k zemlji življenja, k Božji luči. Mi obstajamo zato, da bi ljudem pokazali Boga. Samo tam, kjer je Bog viden, se življenje zares začne. Samo ko v Kristusu srečamo živega Boga, vemo, kaj je življenje. Nismo naključni in nesmiselni proizvod razvoja. Vsak izmed nas je sad Božje misli. Vsak izmed nas je želen, ljubljen in nepogrešljiv. Nič ni lepšega kot to, če nas Kristus doseže in preseneti z evangelijem«.

Ob koncu je papež načel še dve pomembni temi. Prva je bil poziv k edinosti. Papež je ob tem izrazil zaupanje v Gospodovo obljubo, da bo Cerkev pripeljal do edinosti. Druga pa je bil vnovičen spomin na papeža Janeza Pavla II. in na njegove besede ob ustoličenju 22. oktobra 1978: »Ne bojte se. Odprite, še več, na stežaj odprite vrata Kristusu«. Papež je takrat govoril oblastnikom tega sveta, ki so se bali, da bi jim Kristus odnesel njihovo oblast, če bi mu pustili vstopiti in dovoliti svobodo vere, je pojasnil Benedikt XVI.

»Da, on bi jim zagotovo odnesel prevlado korupcije in sprevračanja pravilne sodbe. Ne bi pa odnesel ničesar od tega, kar pripada človekovi svobodi, dostojanstvu in izgradnji pravične družbe. Papež je poleg tega govoril tudi vsem ljudem, zlasti mladim. Ali se morda vsi skupaj na nek način ne bojimo, da če bi pustili Kristusa vstopiti v našo notranjost in se mu odprli, bi nam ta odnesel nekaj od našega življenja. Ali se ne bojimo odpovedati se česa velikega in edinstvenega, ki dela življenje tako

lepo? In papež je še enkrat zagotovil: ne! Kdor pusti Kristusu vstopiti, ne bo izgubil ničesar od tega, kar življenje dela svobodno, lepo in veliko.«

Zato je danes tudi Benedikt XVI. pozval vse ljudi, zlasti pa mlade: »Ne bojte se Kristusa! On vam ne bo ničesar odvzel, dal pa vam bo vse. Kdor se bo daroval njemu, bo prejel stoterno. Da, odprite, na stežaj odprite vrata Kristusu in našli boste pristno življenje«.

Grb papeža Benedikta XVI.

Papež Benedikt XVI. je v svoj papeški grb vključil starodavna izročila svoje bavarske domovine, vse elemente škofovskega grba, ki ga je imel kot nadškof Münchna in Freisinga in elemente prefekta Kongregacije za verski nauk.

V trodelnem grbu takoj prepoznamo tako imenovanega »freisinškega Etiopca«. V levo obrnjena glava temnopoltega Afričana s krono je bila prisotna že leta 1316 v grbu stare srednjeveške škofije-principata v Freisingu, torej v času škofa Konrada III., in je ostala vse do skularizacije v letih 1802-1803. Pa tudi potem so münchensko-freisinški nadškofje (omenjena nadškofija je bila ustanovljena leta 1817) v svojem grbu upodabljali »Caput Aethiopum« oziroma Etiopčevo glavo, saj jo najdemo tudi v grbu sedanjega nadškofa, kard. Friedricha Wettra, in je vključena v novi logotip nadškofijskega ordinariata v Münchnu.

Posebnost v novem papeškem grbu predstavlja podoba tako imenovanega Korbinijanovega medveda s tovrnim sedlom. Podoba se nanaša na legendo, povezano z ustanoviteljem, zavetnikom in duhovnim očetom freisinške škofije, škofom sv. Korbinijanom, ki je na starodavnem Bavarskem oznanjal evangelij v 8. stoletju. Po pripovedovanju legende je med enim izmed njegovih potovanj v Rim medved raztrgal njegovo tovrno žival. Svetnik je tako ukazal medvedu, naj namesto tovrne živali sedaj on nosi njegovo prtljago do Rima. Ko je prispel v Rim, je medveda izpustil na prostost, ki se je tako vrnil v gozdove njegove domovine. Pomen te legende je ta, da je krščanstvo udomačilo divje poganstvo in tako na Bavarskem postavilo temelje nove velike kulture. Korbinijanov medved kot »Božji nosač« simbolizira tudi breme, ki ga predstavlja papeška služba.

Tretja sestavina grba pa je školjka, ki ima različne simbolične pomene. Najprej se nanaša na znamenito legendo o svetem škofu in cerkvenem učitelju Avguštinu

(354-430). Medtem ko se je ta sprehajal ob morju in meditiral o neprodorni skrivnosti Svete Trojice, je srečal otroka, ki je s školjko nosil morsko vodo v majhno luknjo, ki jo je izkopal na plaži. Ko ga je sv. Avguštin vprašal, kaj dela, mu je ta odgovoril: »Preden boš ti doumel skrivnost Svete Trojice, bom jaz prelił morje v to luknjo«. Školjka je torej simbol božje neizmernosti, hkrati pa je to tudi vezni člen z življenjskim delom Josepha Ratzingerja kot teologa in znanstvenika. Ratzinger je svojo znanstveno pot začel leta 1953 z doktorsko disertacijo iz teologije z naslovom: »Božje ljudstvo in Božja hiša v nauku sv. Avgušтина o Cerkvi«, ki jo je napisal pod vodstvom prof. Gottlieba Söhngena na Univerzi v Münchnu.

Školjka pa simbolizira tudi »romarjevo školjko«, ki se nanaša na enega izmed osrednjih pojmov Drugega vatikanskega cerkvenega zbora »potujoče Božje ljudstvo«, katerega vrhovni pastir in voditelj je postal sedaj Benedikt XVI. Že kot nadškof je simbol školjke vključil v svoj nadškofovski grb, pri čemer je imel v mislih tudi »školjko sv. Jakoba«. To je namreč mogoče najti v grbu Škotskega samostana (Schottenkloster) v Regensburgu, kjer ima svoje prostore škofijsko semenišče. Školjka torej spominja tudi na del papeževe življenjske poti in na njegovo dejavnost kot docenta teologije. Od leta 1969 do imenovanja za münchensko-freisinskega nadškofa leta 1977 je namreč poučeval dogmatično teologijo in zgodovino dogme na Univerzi v Regensburgu.

Nad grbom je upodobljena škofovska mitra (in ne več papeška tiara, kot v grbih njegovih predhodnikov), pod njo pa metropolitski palij.

Iz slovenske oddaje Radia Vatikan

Papež sprejel cerkvene osebnosti iz Južne Amerike

VATIKAN, 29. aprila (EFE in ANSA) – Včeraj je Benedikt XVI. sprejel v avdienco predstavnike Škofovskega sveta Latinske Amerike (Consejo Episcopal Latinoamericano – CELAM), ustanova, ki povezuje škofovske konference Latinske Amerike in karibskih otokov.

Na avdienci s papežem so bili predsednik Celama, čilski kardinal Francisco Javier Errázuriz Ossa in oba podpredsednika, to je mehiški Carlos Aguiar Retes in brazilski Geraldo Lyrio Rocha. Navzoč je bil tudi blagajnik Sveta, kolumbijski kardinal Pedro Rubiano Sáenz in glavni tajnik, **argentinski škof Andrés Stanovnik**. (Prvi na desni)

SV. BENEDIKT IZ NORCIE

Ime Benedikt XVI.

Sveti oče je pojasnil, da se izbrano ime navdihuje v papeževanju Benedikta XV. in vlogi, ki ga je imel istoimenski zavetnik Evrope, sv. Benedikt iz Norcie.

Papež Benedikt XVI. je po maši, s katero se je končal konklave, obiskal papeško stanovanje, kar pomeni, da so sneli pečat, s katerim je bilo stanovanje zaprto po normah v času izpraznjenosti Apostolskega sedeža.

Svetega očeta so ob tem spremljali kardinal kamerleng, Martínez Somalo, kardinal Angelo Sodano, substitut vatikanskega državnega tajništva, nadškof

Leonardo Sandri in drugi sodelavci rimske kurije.

Nato je obiskal Kongregacijo za verski nauk, ki jo je vodil pred smrtjo papeža Janeza Pavla II. Tam so ga pozdravili tajnik kongregacije, msgr. Amato in drugi sodelavci.

Srečanje je potekalo v zelo sproščenem ozračju. Sveti oče je navzoče kratko nagovoril, vsakega pozdravil in pojasnil pomen izbranega imena, ki se navdihuje v papeževanju Benedikta XV. in vlogi, ki ga je imel istoimenski zavetnik Evrope, sv. Benedikt iz Norcie.

BENEDIKT XV.

KRANJ, ROŽNIKA 1945

JAN HAFNER

(Domobranec, vrnjen iz Vetrinja s transportom 27. maja 1945)

Še v mladih srcih nekaj tesnih hipov ...
Iz ozke teme dolgega predora
zapiskal vlak je v jasno sonce
tesné doline ... in že škripala je zavora.

Planili k ozkim linam smo vagona
in vsi smo zbili se resnice,
iz nemih ust gorelo je vprašanje:
Postaja zunaj? Res – bile so Jesenice!
Na nas je leglo nekaj kakor mōra.

Sekund le malo bilo je odmora
in že drseli smo k drveči Savi,
ko dihe vseh je ustavilo čakanje:
Čez Savo v Bohinj? – Ne, v Ljubljano!
nam vlaka hladna smer srce zadavi.

Razmikajo se vedno bolj in bolj goré,
zelena Sava si utira širšo pot,
dolina tesna v Sorško se izlila je poljé,
v pogledih naših znani kraji se vrsté,
sledovi rdeče zvezde so povsod, povsod!

Kjer Kokra hudourni umiri se v Savi,
se z domobranci vlak dokončno ustavi.
Nenadoma se na zaprtih vratih vlaka
prikaže brzostrelka in obris vojaka,
obkrožili so nas kot obstreljeno zver.

V ledenih žilah nam je kri zastala
in srca črna slutnja je obdala:
Razorožene, vedeli smo, kaj nas čaka!
Zakrvaveli žarki so tedaj v gorah,
pomladno sonce se nagnilo je v večer.

Čez most po kranjskih cestah okrašenih
nas ženejo v zasmeh ljudem,
oči nikjer ne vidiš orošenih,
na vsaki strani ceste se reži le – zver!

Kaj res turjaških borcev se usoda
neusmiljena iz bližnjih dni nam roga?
Kaj res iz rdeče sužnosti ni več izhoda
in vse drvi v pogubno smer?

Ko v kranjsko noč odmeva rdečih tolp divjanje,
se v dušo nam vsiljuje le vprašanje:
V naročju tvojem res prostora ni za sina,
nezvesta mati – domovina?

BARA REMEC - Črna maša

ELEGIJA VEČNOLEPA

ALEŠ GOŠAR

(Domobranec, vrnjen iz Vetrinja s transportom 27. maja 1945)

Gledam izpred hiše pod strop,
ki Bog ga razpel je nad zemljo:
oblakov raztrgani trop se nizko čez mesto podí.
Zdaj je čas hudih neviht, ko že jesen šelesti,
sivi obrisi so hiš, kmalu se dež bo ulil.
Lipe vzad žive mejé, ki rastle so s tako slastjó,
v strahu neznanem drhté obleko si snemajo zlato.
List, ki odpade lahnó, kmalu se sprime s prstjo,
poleti zeleni obok krošnje se nebu odpre.
V sivem kožuhu že pes, ki dobro razume po naše,
smrček ponuja zvestó in mi ga drgne ob hlače.
Muc, ki le priden za zgago v hišo sprejet je bil našo,
v zakotju na oknu zaspano komaj odpira oči.
Vrata se hrupno odpró, otroci že kapljajo iz hiše,
kakšne mikavne stvari že zgodaj jih vabijo zdoma?
S pločnika žena z očmi skrbno roma za njimi,
v šolo slovensko gredó, Bog naj bo dolgo še z njimi!
To so prebliski s podob slovenske idile na tujem,
vedel bi rad le, odkod naših moči je izvir.
Gledam izpred hiše pod strop,
ki Bog ga razpel je nad zemljo.
Iz črnih oblakov, glej, blisk črno preseka nebó,
zlomljen v stotere iveri iskre na zemljo prši.
Vžiga nebesni se svod, prekrije ga modra svetloba,
stvarstvu zastaja dih, potlej ulije se ploha ...
Zdaj je čas hudih neviht, zamišljen gledam iz sobe,
zgane srcá se utrip, spomini trkajo v okna:

+

V predor se pogreznil je vlak iz sonca na zemlji koroški.
Ko zadnji utihnil je vrisk v svetlozeleni dobravi,
obstal le v rešetkah je blišč bleščeče pomladi in v dalji,
zvonjenje umitih lopat pogrebcev na zadnji postaji.
Kot zbudil bi iz težkih se sanj, je planil iz skalnate gore
v zeleni okvir Karavank in vlak se počasi ustavil:
V poplavi svetlobnih menjav zdaj Sava utripa v dolini
in travnih omamnih vonjav so težki pomladni vetrovi.
Kdo se umil ne bi rad in stopil zdaj v mrzle valove,
na kamnih okroglih pa mah mehkó bi utišal korake!
Tam se zdaj kačji pastir nad vodo vrtí vratolomno,
kaplje otira si s kril in pot si izbira svobodno!
Vlaka kolesa spet v dir zatolčejo oglušujoče ...
v kakšno nas peljejo smer: krmarit oblake na nebu
ali pa sajasta zver ušla je z verige v podzemlju?

BARA REMEC - Črna maša

Kaj, če nocojšnji večer združil bo sestre in brate
in bo na mene spomin glodal jih kot na pogrebu!

+

Nikdar še niso bili in vem, da ne bodo nikoli
junijski dnevi svetli kot tisti, ko v breznihih tam doli
mrtvi ležali smo mi in svetle poletne noči
in križci rosni od krvi in sveti slovenstva simboli!

+

List, ki odpade lahnó, kmalu se sprime z zemljó,
krošnje zeleni obok poleti se nebu odpre.
Gledam izpred hiše v nebó, visoko razpeto nad nami,
in se zjasni mi oko: vedno so z nami, so z nami!

Tudi ta domobranska elegija naj bi opisala vračanje prvega transporta, 27. maja 1945, skozi Področico (kjer so si pogrebci – Angleži umili lopate – roke) in skozi predor na Jesenice, odtod pa po kratkem postanku v Kranju, v Št. Vid in v roške gozdove. Viharno, črno nebó v prvem delu naj bi spominjalo na od eksplozij oglušujoče in bliskajoče se poboje v kočevskih breznihih, kjer se je kri mučencev spremenila v neusahljivi vir moči za preživele brate in sestre. Brate po duhu in po krvi. Tu naj bi bil odgovor na vprašanje »odkod naših moči je izvir«?

(Aleš Gošar – »pri Alešu« v Vižmarjah in »pri Gošarju« v Guncijah so bili doma »pesnikovi« starši.)

MARKO JERMAN. Vitraž v kapeli duhovniškega doma v Ljubljani

OSTANI Z NAMI, GOSPOD

Iz Apostolskega pisma Janeza Pavla II.

Pogled, usmerjen v Kristusa

Pred desetimi leti, 10. novembra 1994, sem Cerкви z apostolskim pismom *V zarji tretjega tisočletja* z velikim veseljem naznanil pripravo na veliki jubilej leta 2000. Začutil sem, da se je ta zgodovinska priložnost kazala kot velika milost. Seveda nisem verjel, da bi lahko preprosto, čeprav pomenljiv časovni prehod sam po sebi lahko pustil kakšne večje spremembe. Po vstopu v novo tisočletje so se nadaljevali in celo stopnjevali nekateri problemi iz preteklosti. Poleg spodbudnih pogledov v prihodnost, se je tako nakazoval scenarij, ki je odkrival sence sovraštva in krvi, kar nas ni nehalo žalostiti. Toda ko sem povabil Cerkev k jubilejnemu praznovanju Kristusovega učlovečenja, sem bil prepričan - danes bolj kot kdajkoli -, da je treba za človeštvo delati na »dolgi rok«.

Kristus ni samo središče zgodovine Cerkve, ampak tudi zgodovine človeštva. V njem je vse povzeto (prim. Ef 1,10; Kol 1,15-20). Kako bi pozabili na vnemo, s katero je 2. vatikanski koncil, ko je navedel papeža Pavla VI., izpovedal, da je Kristus »cilj človeške zgodovine, točka, v katero se stekajo vsa hrepenenja zgodovine in civilizacije, središče človeškega rodu, veselje vseh src in izpolnitev vseh njihovih teženj«? Učenje koncila je prispevalo k novemu poglobljanju znanja o delovanju Cerkve tako, da so verniki navduševali k boljšemu razumevanju skrivnosti vere in zemeljskih danosti v Kristusovi luči. V Njem, učlovečeni Besedi, zasiije ne samo skrivnost Boga, ampak tudi skrivnost človeka. V Njem človek najde odrešenje in polnost.

Na začetku papeške službe sem v okrožnici *Odrešenik* človeka to vprašanje obširno razvil ter jo pozneje uporabil ob različnih priložnostih. Jubilej je bil primeren čas, da smo pozornost vernikov usmerili k tej temeljni resnici. Priprava na sveto leto je bila v celoti trinitarična in kristocentrična. Seveda pri tem nismo pozabili na evharistijo. Ko se danes pripravljamo na obhajanje leta evharistije, bi rad v spomin priklical, kar sem povedal v apostolskem pismu *V zarji tretjega tisočletja*: »*Leto 2000 bo evharistično leto: Odrešenik, ki se je pred dvajsetimi stoletji učlovečil v telesu Device Marije, se v zakramentu svete evharistije kot izvir božjega življenja še vedno daruje človeštvu.*« Mednarodni evharistični kongres v Rimu je dal vsebini velikega jubileja konkreten značaj. Prav tako se je vredno spomniti, da sem v središču priprav na leto 2000 v apostolskem pismu *Gospodov dan* vernikom predlagal, naj razmišljajo o nedelji, dnevu od mrtvih vstalega Gospoda ter posebnem dnevu Cerkve. Na ta način sem vse povabil k obhajanju evharistije, ki je srce nedelje.

Z Marijo zazrti v Kristusov obraz

Sadove velikega jubileja sem poskušal zbrati tudi v apostolskem pismu *Ob začetku novega tisočletja*. V tem dokumentu, ki je neke vrste program, sem predlagal, da bi pastoralno udejstvovanje temeljilo na premišljevanju Kristusovega obličja, prek katerega bi cerkvena vzgoja še posebej prek umetnosti molitve, vodila k višji stopnji svetosti. Kako bi s tega zornega kota potem pozabili na bogoslužje in na pomen evharističnega življenja? Zapisal sem naslednje: »*V 20. stoletju, še posebej po koncilu, je krščanska skupnost zelo napredovala v načinu, kako obhaja zakramente, še zlasti pa evharistijo. Potrebno je vztrajati v tej smeri in pri tem dati poseben poudarek nedeljski evharistiji in sami nedelji. Občutiti jo je treba kot dan, ki je za vero posebnega pomena, dan Vstalega Gospoda in daru Svetega Duha, kot pravo tedensko veliko noč.*« V kontekstu učenja molitve sem povabil tudi k molitvi molitvenega bogoslužja (brevirja), s katerim Cerkev posvečuje različne dnevne ure ter časovni ritem glede na liturgično leto.

Tematiko zrenja v Kristusov obraz skupaj z Marijo sem vnovič uporabil ob razglasitvi leta rožnega venca in z objavo apostolskega pisma *Rožni venec Device Marije*. Takrat sem vnovič spodbujal k molitvi rožnega venca. Ta starodavna molitev, ki so jo papeži tako priporočali in ki je tako priljubljena med božjim ljudstvom, ima povsem svetopisemski, evangelijski značaj. V prvi vrsti je osredotočena na ime in obraz Jezusa Kristusa ter temelji na premišljevanju skrivnosti posameznih delov in na ponavljanju zdravamarij. Ponavljanje molitev je neke vrste učenje ljubezni, da bi tako goreče kot Marija ljubili Jezusa. Z namenom, da bi na novo zaživela ta starodavna molitev, sem dodal še svetle skrivnosti rožnega venca. Želel sem namreč, da bi bila ta posebna oblika kontemplacije res pravi povzetek evangelija. Kako ne bi potem pos-

tavil v sam vrh premišljevanja svetlih skrivnosti tudi sveto evharistijo?

Iz leta rožnega venca v leto evharistije

Med letom rožnega venca sem objavil okrožnico *Cerkev iz evharistije*, s katero sem skrivnost evharistije hotel prikazati v njeni edinstveni in nadvse pomembni povezavi s Cerkvijo. Vse sem pozval, da bi s čim večjo vnemo obhajali evharistično darovanje, da bi izkazovali Jezusu, navzočemu v sveti evharistiji, tudi izven sve-te maše tisto češčenje, ki se spodobi za tako veliko skrivnost. Predvsem pa sem predlagal evharistično duhovnost, pri kateri je Marija vzor »evharistične žene«. Leto evharistije je postavljeno na temelje, ki se med zrenjem v Kristusa in v njegov obraz iz leta v leto čudovito bogatijo. To leto je predlog za sintezo, neke vrste vrhunec prehojene poti. Veliko možnosti je, da bi to leto dobro izkoristili. Omejil se bom na nekaj smernic, ki bodo lahko vsem v pomoč za enotno, svetlo in rodovitno življenje.

ODLIKOVANJE ZA P. VLADIMIRJA KOSA

Tokio – Na veleposlaništvu Republike Slovenije v Tokiu so 10. decembra po pooblastilu predsednika Republike

Janeza Drnovška v prisotnosti Slovencev in Japoncev, ki živijo na Japonskem, svečano vročili odlikovanje Zlati red za zasluge dr. p. Vladimirju Kosu. P. Vladimir je upokojeni profesor katoliške univerze Sofia v Tokiu, sicer pa priznan pesnik v slovenščini in japonščini. S svojimi prispevki sodeluje v mnogih slovenskih publikacijah. (Bralci revije Duhovno življenje in Božjih stezic ga dobro poznajo!) Leta 2004 je praznoval 80-letnico svojega plodnega misijskega življenja.

Nameni Apostolata molitve ZA JUNIJ

SPLOŠNI: Da bi naša družba s konkretnimi dejanji krščanske in bratske ljubezni skušala pomagati milijonom beguncev, ki živijo v skrajni revščini in zapuščenosti.

Vsaka situacija, v kateri so posamezniki ali skupine prisiljeni bežati iz svoje domovine in si poiskati zatočišče drugje, pomeni hudo žalitev Boga. Razlogi, ki preženejo ljudi iz njihovih domov, zajemajo preganjanja, kršitve osnovnih človekovih pravic, državljanske vojne, različne spopade zaradi političnih, narodnostnih ali verskih vzrokov ter vse druge vrste nasilja. Take tragedije se danes vrstijo po vsem svetu. Posledica so reke beguncev, ki iščejo pomoč in varnost.

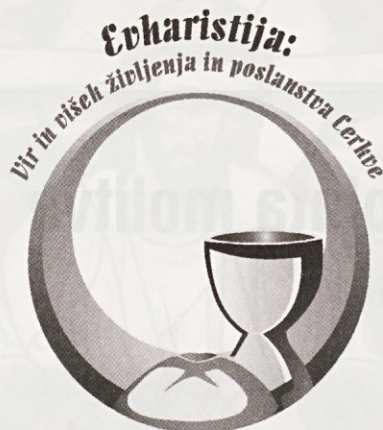
Ko se soočamo s prisotnostjo beguncev v svoji sredi, se moramo vprašati: Kakšen bo naš odziv in naš odnos do njih? Se jim bomo približali z vnaprej določenimi predsodki in zastarelimi predstavami? To vodi do zavračanja že na samem začetku in obsojanju vseh tujcev, še preden smo jih imeli možnost spoznati. Ali pa jim želimo dati priložnost, da ponovno sestavijo svoja življenja in zagotovijo prihodnost svojim družinam kot naši državljani? Kot kristjani vemo, da je Cerkev skupnost vernikov različnih narodnosti in kultur, ki se zbiramo ob Jezusu Kristusu in njegovem veselem oznanilu. To je naš pravi dom, kraj pripadnosti, upanja in dostojanstva, kjer nihče ni tujec. Begunci namreč potrebujejo več kot hrano in zavetje. Daleč od doma so, prestrašeni in zbegani. Potrebujejo pozorno oko in uho ter ljudi, ki bodo v njih videli človeške osebe, vredne spoštovanja. Ne pozabimo Jezusovih besed: »Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta ... tujec sem bil in ste me sprejeli (Mt 25,34.35).«

MISIJSKI: Da bi zakrament evharistije vedno bolj občutili kot srce življenja Cerkve.

Evharistija je najvišje duhovno dobro Cerkve. V njej je Jezus, njegova odrešujoča žrtev, njegovo češčenje in pokorščina do Očeta. Po njej prihajajo darovi Svetega Duha. Evharistija mora biti v središču pastoralne dejavnosti; s svojo nadnaravno močjo obseva vsa polja krščanske dejavnosti: evangelizacijo, katehezo, dobrodelnost, socialno in нравno obnovo.

Paziti pa moramo na pristno in spoštljivo obhajanje evharistične skrivnosti v skladu s cerkvenim učenjem in navodili. Le tako bo imela evharistija svoj polni učinek. Naša krščanska občestva naj postanejo pristna "šola molitve", kjer se na Kristusa ne obračamo samo s prošnjami, ampak tudi s slavljenjem, hvalnicami, češenjem in kontemplacijo. Evharistijo pospešujemo s sveto mašo, z evharističnimi kongresi, procesijami, češenjem svetega Rešnjega

telesa, svetimi urami in podobno. Poleg skupne se je potrebno naučiti tudi individualne molitve. Nadvse pomembno je obhajanje nedelje - tedenske Velike noči s skupno sveto mašo; to je dan vere, vstalega Kristusa in Svetega Duha.

N. G.

SLOVENSKI: Da bi sveto Rešnje telo prejemali z dolžnim spoštovanjem.

Verujemo, da pri sveti maši duhovnik kruh resnično posveti v Jezusovo telo in da je v posvečeni hostiji resnično navzoč od mrtvih vstali Jezus kot Bog in človek. Ta vera zahteva od nas, da k temu zakramentu pristopamo in ga prejemamo z velikim spoštovanjem.

Kristjani so se od prvih časov naprej tega zavedali in po tem ravnali. O tem pričajo mnogi takratni zapisi. V srednjem veku so verniki zaradi velikega spoštovanja pristopali k obhajilu redko, celo samo po enkrat na leto, v velikonočnem času. V samostanih so ga prejemali pogosteje, komaj kje pa vsak dan.

V začetku 20. stoletja pa je papež Pij X. izdal odlok o pogostem prejetju svetega obhajila. V njem je med drugim zapisal: »Nikogar, ki je v stanju milosti in se s pravo mislijo bliža sveti mizi, ne smemo od nje odvrčati.«

Celo stoletje je bilo potrebno, da je v vernikih to Pijevo priporočilo zares zaživel in je pogosto obhajilo postalo po sebi umevno. Zdi pa se, da gredo dandanes nekateri predač in pozabljajo na celoto papeževega stavka. Dostikrat smemo dvomiti, ali so res vsi, ki pristopajo k obhajilu, »v stanju milosti« in ali se bližajo sveti mizi »s pravo mislijo«. Za te bomo ta mesec molili.

p. Franc Cerar

Udarci ob tla so sporočali, da prihaja Najsvetejše

BOŽJE V ZAPORU

BOŽIDAR SLAPŠAK, župnik v Leskovic

Okoli sedme ure zjutraj so v ljubljanskem zaporu pazniki menjavali svojo službo. V prvem nadstropju je bila soba, kjer je bila skupina duhovnikov; obrnjena je bila soba proti dvorišču. Nad to sobo pa je bila v drugem nadstropju druga skupina duhovnikov.

Menda je bila nedelja. Pa se zaslišijo udarci ob tla iz zgornje sobe. Sobratje so vedeli, kaj to pomeni: na lahko so odprli okno. Iz zgornje sobe so spuščali po vrvi prav majhno škatlico. Srečno so v soboto potegnili sobratje škatlico v veselje nekaterih duhovnikov; drugim pa so se oči odprle, ko smo v škatlici zagledali svete hostije - Jezusa samega. Kakšen mir, kakšna zbranost, kakšno veselje: morda že nekaj mesecev, morda že več let niso bili deležni te milosti. Ta dan je bil praznik sreče, veselja, upanja.

Obhajilo, maša v zaporih! Ljubljanski nadškof si je skupaj z nuncijem v Beogradu prizadeval za pravico maševanja duhovnikov, ki so v zaporu. To se je le počasi in po malem uresničevalo. Ne spominjam pa se, da bi v tistem času kdaj maševali v Mariboru kakor tudi v Medvodah, kjer smo delali pri gradnji nove elektrarne. Prva leta po vojni pa nam še na misel ni prišlo, da bi mogli sprejeti obhajilo ali da bi celo maševali.

Lepe spomine pa imam na taborišče na Žalah v Ljubljani: tja so me premestili po dolgotrajni samotni celici ljubljanske kaznilnice. Z veseljem smo pomagali pri zidavi novih stanovanjskih blokov. Obširna soba v baraki je bila naš dom; polna je bila nas duhovnikov. Tam smo imeli ob nedeljah možnost maševanja. Eno uro pred uradno uro vstajanja smo preživeli v miru in tišini ob sveti maši. Ker tedaj še ni bilo uvedeno somaševanje, je posameznik mogel maševati le enkrat ali dvakrat na leto.

Kakšna sreča in veselje je bilo, ko je duhovnik, ki več let ni maševal, vsaj prejel obhajilo!

USTNA MOLITEV

Pripravil LOJZE PUŠENJAK

Tihota in molk sta podlaga, na kateri lahko uspeva molitev. Vendar ta potrebuje, da lahko raste, besedo: Odkar ljudje molijo, izražajo svojo molitev z besedami, notranjimi in zunanji, z jezikom in petjem, pa tudi s kretnjami, govorico telesa.

Rečeno je, molitev je pogovor z Bogom. To drži, toda mi se ne bi v molitvi obračali na Boga, če ne bi Bog najprej nagovarjal človeka. Ker smo bitja iz telesa in duše, nas Bog nagovarja v vseh naših čutih, mi pa odgovarjamo s telesom in dušo.

Ruski duhovnik in teolog Sergej Bulgakov (+1940), ki je bil v mladih letih ateist, pripoveduje,

kako ga je Bog nagovoril po doživetju narave, ki ga je prvič zavestno zaznal. Pogled na gorovje Kavkaza, ki se veličastno dviga iz južnoruske ravnine. »Gospod, naš Gospod, kako čudovito je tvoje ime po vsej zemlji,« vzklika psalmist (Ps 8,1).

Ustreza *telesno-duhovni naravi* človeka, da notranja molitev dobi tudi očiten izraz (KKC 2702). Sv. Dominik, tako so opazili njegovi sobratje, posebno kadar je ponoči molil sam, je imel navado v različnih telesnih držah svojo molitev 'utelesiti': Včasih je molil z obrazom razprostrt na tleh, potem spet kakor puščica, naperjena proti nebu, ali pa je razprostrl roke v obliki križa, je molil globoko sklonjen ali kleče. Njegovi sobratje so izročili in razložili devet takih načinov molitve. Ti so tudi danes resnična molitvena pomoč.

Ustreza pa tudi *družbeno-občestveni naravi* človeka, da svojo molitev izrazimo z besedami, da molimo skupno. Naša liturgična molitev je odvisna od dobro znanih in poznanih molitev; ne moremo je vsakokrat čisto spontano na novo 'iznajti'. Potrebujemo kretnje in obrede molitve, v katerih smo doma, v katere lahko 'vstopimo'. Posebno jasno je to, kadar molitev preide v petje. »Kdor poje, dvakrat moli«, tako se glasi izrek, ki se pripisuje sv. Avguštinu. Kako zelo nam pomagajo znane, v srce segajoče pemi, pri osebni in skupni molitvi!

Spontana, prosta molitev
– Včasih se obravnava spontana, prosta molitev v primerjavi z vnaprej formulirano kot 'bolj pristna'. Fiksne molitve da so v nevarnosti, da postanejo lajna, mehanično drdranje. Ta nevarnost rutine nam je še preveč znana. Ne govori pa proti 'zatopitvi' v znane molitve. Nazadnje nam je Gospod sam podaril

svojo molitev, ki je ne bomo nikoli do konca zmolili: očenaš. In prav ta nam vnaprej dana, zaupana molitev nam lahko pokaže, kaj je nazadnje pri vsaki ustni molitvi, govorjeni ali peti, spremljani in izraženi s kretnjami, odločilno: zavest, 'komu govorimo'. Pred Njim postane zunanja molitev notranja molitev, molitev s srcem.

Iz Nedelje

BERAČ, KI JE SPOVEDAL JANEZA PAVLA II.

Na televizijskem programu m. Angelike v ZDA (EWTN) so povedali malo poznano epizodo iz življenja Janeza Pavla II.

Neki severnoameriški duhovnik iz newyorške škofije je šel molit v cerkev ene od rimskih župnij in se pri vhodu srečal z beračem. Ko ga je trenutek gledal, se mu je človek zazdel znan. Bil je v resnici njegov tovariš iz semenišča, v duhovnika posvečen isti dan kot on. Zdaj pa je beračil po cestah.

Ko se je duhovnik predstavil in ga pozdravil, je iz beračevih ust poslušal, kako je izgubil svojo vero in svoj poklic. Globoko ga je prevzelo.

Naslednjega dne je imel duhovnik, ki je prišel iz New Yorka, priložnost, da je bil navzoč pri privatni papeževi maši. Kot je navada, je papeža ob koncu bogoslužja lahko pozdravil. Ko je prišel na vrsto, je pred svetim očetom padel na kolena in, ko ga prosil za molitev za nekdanjega tovariša iz semenišča, papežu na kratko opisal situacijo.

Dan kasneje je prejel iz Vatikana povabilo na večerjo s papežem. V povabilu je bilo rečeno, naj pripelje s seboj berača iz župnije. Duhovnik ga je poiskal in mu povedal papeževo željo. Ko je berača nazadnje le pregovoril, ga je peljal v svoje stanovanje, mu ponudil obleko in dal možnost, da se je skopal.

Po večerji je papež rekel duhovniku, da bi ju pustil sama, in prosil berača, naj ga spove. Človek, iznenaden, je odgovoril, da že ni več duhovnik, na kar je papež odgovoril: »Ko postaneš duhovnik, si duhovnik za vedno.« »Toda že nimam več duhovniških pravic,« je vztrajal berač. »Sem rimski škof, zato lahko to uredim,« je rekel papež.

Človek je res poslušal spoved sv. očeta, potem pa prosil, naj tudi on njega spove. Po spovedi se je bridko zjokal. Nazadnje ga je Janez Pavel II. vprašal, v kateri župniji je beračil, in ga imenoval za pomočnika župniku z nalogo, da skrbi za berače.

BOLNICA

Michel Quoist – Prevedla METKA MIZERIT

Bolečina je skrivnost, ki jo lahko sprejmemo le v luči vere. V božjih načrtih ni bilo zla na svetu. Greh je podrl ravnotežje v svetu; prižgal je luč bolečini.

Kristus je prišel k nam, da bi popravil nered. Bolečino je spremenil v predmet samega odrešenja.

V resnici je nosil naše bolezni, naložil si je naše bolečine, mi pa smo ga imeli za zadetega, udarjenega od Boga in ponižanega. On pa je bil ranjen zaradi naših prestopkov, strt zaradi naših krivd. Kazen za naš mir je padla nanj, po njegovih ranah smo bili ozdravljeni.

Danes popoldne sem šel v bolnico obiskat bolnega sosedu. Od oddelka do oddelka sem prehodil to mesto bolečin. Začutil sem dramo, ki jo skrivajo beli zidovi in prikrivajo rože v parku. Prečkal sem prvo sobo. Hodil sem po prstih in iskal bolnika; z očmi sem se dotikal ležečih kakor sestre, ki se z božajočo kretnjo

dotikajo ran, da ne bi povzročile bolečin. Bilo mi je neprijetno. Počutil sem se kot tujec, ki se je izgubil v skrivnostnem templju, kakor pogan v cerkveni ladji. Na koncu druge sobe sem našel svojega bolnika. Ko sem bil pred njim, sem ga pozdravil in preplašen nisem vedel, kaj bi mu rekel.

Gospod, trpljenje me nadleguje, me potare; ne vem kako to, da ga ti dopuščaš.

Gospod, zakaj? Zakaj tale mali nedolžni otrok, ki že teden dni stoka v strašnem objemu bolečin?

Zakaj ta mož, ki že tri dni umira in tri noči kliče svojo mater? Zakaj ta žena, ki ima raka in se je v enem mesecu postarala za deset let?

Zakaj ta delavec, polomljena lutka, komaj dvajsetleten, ki je padel z zidarskega odra?

Zakaj tale tujec, ubogi samotar, ki ni drugega kot gnojna rana? Zakaj tole dekle v mavcu, na deski že več kot trideset let? Zakaj, Gospod?

Ne razumem.

Zakaj je ta bolečina na svetu, ta bolečina, ki udarja, ki krati življenje, ki divja in uničuje?

Zakaj ta pošastna in odvratna bolečina, ki slepo biča in se brez razlage krivično spravi na dobrega in slabega?

Včasih se zdi, da se umakne pred napredkom znanosti, vendar se znova vrne močnejša in bolj iznajdljiva.

Ne, ne razumem.

Bolečina je sovražna in se je bojim.

Gospod, zakaj ti in ne drugi?

Zakaj oni in ne jaz?

Moj mali, nisem bil Jaz, tvoj Bog, ki sem hotel bolečino, ampak ljudje.

Oni so jo poslali na svet, ko so odprli vrata grehu, ker greh je nered in iz nereda se rodi zlo.

Poglej, vsakemu grehu sledi bolečina, čim več greha je, tem več je trpljenja.

Vendar pomisli, da sem Jaz prišel na svet; vzel sem nase vaše trpljenje, enako kot vaše grehe. Sprejel sem jih in trpel prej kot vi.

Spremenil sem jih v zaklad.

Še vedno so zlo, vendar zlo, ki služi.

Iz vašega trpljenja sem Jaz naredil odrešenje.

SREDI CESTE

Svet je zapadel v tak nered, da je veliko ljudi prisiljenih, da si služi kruh v industriji, ki posredno ali neposredno pripravlja orožje za moralno ali fizično uničenje človeka. Tega se moramo zavedati in kristjani smo dolžni boriti se proti temu. Vi ste luč sveta. Mesto, ki stoji na gori, se ne more skriti. Svetilke tudi ne prižigajo in ne postavljajo pod mernik, temveč na podstavke, da sveti vsem, ki

so v hiši. Tako naj sveti vaša luč ljudem, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih (Mt 5, 14-16).

Majal se je po cesti in glasno pel z glasom zakrknjenega pijanca. Ljudje so se obračali, se smejali, se zabavali. Prišel je policaj, ga trdo prijel od

zadaj za ramo in ga odpeljal v ječo.

Ljudje so se še vedno smejali.

Jaz se nisem smejal. Pomisli sem na njegovo ženo, ki ga bo zvečer zaman čakala. Misli sem na pijance vsega mesta, vseh gostilen, vseh barov, vseh salonov in diskotek. Potem sem pomislil, kako se vinjeni vračajo v domačo hišo; na prestrašene otroke, na prazno denarnico, na krike, udarce in jok.

Sedaj, Gospod, si ti razgrnil noč nad mesto in medtem, ko se prepletajo te drame, možje, ki so proizvajali alkohol, ki so ga nalili v steklenice, ki so ga prodajali, mirno spijo. Na vse to mislim in žalosten sem; oni so proizvajali in prodajali revščino, oni so prizvajali in prodajali greh.

Gospod, mislim predvsem na množico ljudi, ki dela orožje za

vojno.

Na tiste, ki morajo delati za uničenje drugih, zato, da preživijo družino, morajo delati za uničenje drugih.

Na tiste, ki morajo zato, da preživijo, proizvajati smrt. Gospod, ne prosim te, da bi jutri nehali delati orožje; vem, da je to nemogoče.

Naj ne spijo, naj se borijo proti neredu na svetu, naj bodo kvas, naj bodo rešitelji.

Gospod,

Za vse, ranjene na duši in na telesu, žrtve vojne.

Za vse tiste, ki so umrli nasilne smrti.

Za pijanca sredi ceste; za ponižanje in solze njegove žene,

za strah in jok njegovih otrok.

Zaradi vsega tega, Gospod, usmili se nas vseh, ki tolikokrat spimo in se ne zmenimo za brate.

Usmili se nesrečnežev, ki so zaslepljeni sokrivci tega sveta, na katerem se bratje ubijajo, da si zaslužijo kruh.

Vprašujete ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA

1. Že nekaj časa se je do sedaj znani pobožnosti k presv. Srcu Jezusovemu pridružila v Cerkvi neka nova, prejšnji podobna pobožnost, namreč pobožnost k Božjemu Usmiljenju, ali drugače, k Usmiljenemu Jezusu. Moje vprašanje je: sem v dvomu, kaj naj storim. Naj pustim ono prejšnjo, ki jo gojim že dolgo let, in se oprimem te nove? Naj še naprej gojim prejšnjo in se ne brigam za novo ali pa naj gojim obojno?

Jaz bi vam svetoval, da ne opustite prejšnje in da prejšnji pridenete še to novo. Ti dve pobožnosti se namreč ne izključujeta, ampak se lepo dopolnjujeta. Sta pa seveda različni,

čeprav se morda na prvi pogled zdi, da ni kaj posebne razlike med njima. Pa je in sicer v več pogledih. Najprej pri pobožnosti k Božjemu Usmiljenju častimo in molimo vso sveto Trojico, pri oni

k Srcu Jezusovemu pa izrecno samo Kristusovo človeško srce, najprej njegovo telesno srce samo na sebi in potem še srce kot simbol njegove božje-človeške ljubezni do človeštva.

Druga važna razlika je v tem, da je namen pobožnosti k Srcu Jezusovemu zadoščevati Kristusu za žalitve, ki mu jih ljudje prizadevamo predvsem v zakramentu presvete Evharistije, medtem ko je namen te nove pobožnosti vzbujati v ljudeh zaupanje v Božje in Kristusovo usmiljenje do vseh nas, zlasti še do grešnikov. In kdo od nas to ni?

Razlika je pa tudi v časih in oblikah, v katerih naj gojimo eno in drugo pobožnost. Pri pobožnosti k Srcu Jezusovemu so ta čas predvsem prvi petki s pravnim obhajilom in praznik Srca Jezusovega. Pri pobožnosti k Usmiljenemu Jezusu je pa privilegi-

ran čas za nje gojitev predvsem vsak dan ob treh popoldne s spominom na Kristusov smrtni boj na križu in slovesni praznik Božjega Usmiljenja na drugo velikonočno nedeljo. Seveda pri eni in drugi pobožnosti vsak sam lahko dodaja še svoje posebne nabožne vaje. Na primer, Kristus je prosil, naj se ljudje pripravijo na praznik Božjega Usmiljenja (bela nedelja) z devetdnevnic, ki obstaja v molitvi tako imenovanega »Rožnega venca Božjega Usmiljenja«. Lahko se pa nanj pripravimo tudi z devetdnevnic, s katero se je po Jezusovem naročilu sv. Favstina pripravljala nanj.

Po sv. Favstini je Jezus vsem častilcem svojega Usmiljenja priporočil naslednje nabožne vaje: češčenje podobe Usmiljenega Jezusa z napisom 'Jezus, vate zaupam' (ki jo je sestri Favstini sam pokazal v enem od prikazovanj); že imenovani 'Rožni venec Božjega Usmiljenja'; slovesno obhajanje praznika Božjega Usmiljenja; poseben spomin na njegovo trpljenje ob 'uri usmiljenja' (vsak dan ob treh popoldne). Končno pa prosi Kristus vse častilce svojega Usmiljenja tudi, naj z vsemi močmi širimo med ljudmi to pobožnost.

Kristus je tako na pobožnost k svojemu Srcu, kot na to novo k Božjemu Usmiljenju, navezal velike obljube. Na prvo je dal vsem častilcem znanih 12 obljub, med katerimi je najvažnejša dvanajsta, v kateri Kristus obljublja nič manj kot srečno smrt in torej tudi srečno večnost tistim, ki bi na devet prvih petkov prejeli sv. obhajilo. A tudi na novo pobožnost k Božjemu Usmiljenju, Kristus navezuje zelo velike obljube, predvsem na obhajanje praznika Božjega usmiljenja in na molitev 'rožnega venca k Božjemu Usmiljenju'.

Zato vam na vaše vprašanje znova odgovorjam: če le morete, gojite obe pobožnosti in poskušajte še mnogo drugih pridobiti za isto.

2. Zakaj dva zaročenca, ki se imata zares rada, pa se še ne moreta poročiti, ne bi smela začeti že pred poroko imeti spolnih odnosov?

USMILJENI JEZUS

To vprašanje je danes vedno bolj pogosto med mladimi ljudmi. Odgovor bi zahteval cel članek, ker pa to ni mogoče, naj vsaj na kratko poskušam odgovoriti na vajino vprašanje. Če želita in potrebujeta kaj več, se pa obrnita na kakšnega duhovnika ali drugo osebo, od katere lahko pričakujeta kaj več.

Glavno pravilo, ki velja v tej zadevi, je tole: spolno življenje je dovoljeno šele potem, ko sta se zaročenca pred družbo in, če sta katoličana, tudi pred Cerkvijo javno in dokončno izjavila, da skleneta zakon in s tem sprejmeta nase vse pravice in dolžnosti, ki so zakoncem lastne. Tega tisti, ki niso kristjani, ne morejo lahko razumeti in zato tudi težko sprejmejo, za katoličane je pa to drugače. Cerkev kot avtentična razlagalka božjega nauka nas tako uči. Ne moremo vsega, kar nas vera uči, razumeti – ker bi sicer vera ne bila več vera, ampak umsko spoznanje – mnogo od Boga razodetih resnic moramo enostavno z vero sprejeti, če hočemo biti res 'verniki'.

Vendar tudi naravna pamet lahko v neki meri razume, da se spolno življenje sme začeti šele v zakonu. Zakaj? Ker se šele s poroko dokončno zavežeta eden drugemu. Tega se tudi sama zavedata, če sta si odkrita eden drugemu. Vesta – in kolikokrat se to tudi de-

PRESVETO SRCE JEZUSOVO

jansko zgodi - da sta do poroke še vedno svobodna, da lahko svoje prijateljstvo prekineta in odstopita od nameravane poroke. Šele poroka, torej javno izpovedan zakonski pristanek je dokončen, ki ga potem ne moreta več preklicati, ker vesta in sprejmeta, da je zakon nerazvezljiv, da sta se torej eden drugemu dala za vedno. Če bi torej prej začela spolno življenje, bi začela le z vednostjo, da ga lahko spet prekineta, če spoznata, da sta se motila eden o drugim. In kolikokrat se to tudi dejansko zgodi.

Takšna fant in dekle si seveda tudi ne moreta dati nobene gotovosti o bodočnosti: bosta res ostala skupaj za vedno? Vesta, da katerikoli od njiju lahko kadarkoli prekine to znanje, ker se pač nista še dokončno povezala kot zakonca. In če pride otrok? Pred poroko ne eden ne drugi ne mara otroka in vendar ima spolno življenje tudi ta namen in smisel. Tako bi njuno spolno življenje moralo imeti posebno mejo: ne imeti otrok.

Sicer pa pošten fant in pošteno dekle vesta, da spolnega življenja ne smeta začeti pred poroko. Pravilno poučena vest sama jima to govori. In če se kdaj temu izneverita, za svoj greh redno veliko trpita. Nekateri morda ne, a le tisti, ki jim je po njihovi krivdi, ali pa nekoliko tudi zaradi okolja, v katerem živita, to ni več tako jasno.

Ali ne morem sam odločati, kaj je zame dobro?

Človek je bil ustvarjen kot svobodno bitje. Ta svoboda se kaže zlasti pri njegovih odločitvah in izbirah. Lahko celo rečemo, da je neko dejanje človeško samo, če je svobodno.

* Danes mnogi menijo, da jim ni hče nima pravice reči, kaj je dobro ali hudo, ker so pač svobodni. Resda več ali manj sprejemamo nekatera moralna načela kot na primer, da se ne sme ubijati ali pohujšati otroka, vendar to še zdaleč ne velja za vsa področja.

* Na našo presojo zelo pogosto

»NARAVNI ZAKON«. O tem govori tudi knjiga stvarjenja na začetku Svetega pisma, ko pripoveduje o božji zapovedi v Edenskem vrtu: »Od drevesa spoznanja, dobrega in hudega ne jej!« Lahko rečemo, da obstaja izvirni greh v človekovem poskusu, ko hoče zasesti božje mesto in odločati o dobrem in hudem.

* Če si torej nismo mi izmislili niti dobrega niti hudega, kako ga potem lahko spoznamo? Vsak človek ima nekaj v sebi, kar imenujemo vest. »Vest je človekovo najbolj skrito jedro in svetišče, kjer je čisto sam z Bogom, čigar glas zveni v človekovi

vpliva splošno mnenje in obnašanje. Neko mnenje pa še ni resnično, če ga sprejme večina. Pogosto čutimo, da neko zelo razširjeno mnenje ni pravilno. Ta notranji kompas je vest. Kajti ni odvisno od našega mnenja in ne od mnenja drugih, kaj je dobro ali slabo. Včasih čutimo, da proti svoji volji sprejemamo neko splošno sprejeto ravnanje, ki ga v sebi ne odobravamo. Včasih pa, čeprav neradi, storimo nekaj česar v globini srca ne odobravamo.

* Svet, ki ga je ustvaril Stvarnik, ima svoj red. Nekateri ga imenujejo

notranjosti.« (Koncilna pastoralna konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu, 16). Vest lahko pomaga vsakemu, da se usmeri k dobremu, zato jo je treba poslušati. Treba jo je tudi učiti in oblikovati z dobrimi dejanji in z navdihi Svetega Duha v molitvi: »Svojo postavbo položim v njihovo notranjost in jo zapišem v njih srce« (Jer 31,33). In končno ob poslušanju Cerkve, ki nam v Kristusovi luči pomaga razločevati dobro od slabega.

Iz revije *On živi*

Ali je Bog povzročil cunami?

PETER LAH

Dan po potresu v Indoneziji je prišlo v moj internetni nabiralnik sporočilo s to vsebino: »*Prosim, da mi poveste, kaj je naredil narobe papež, ki je božji poslanec na Zemlji, da ni preprečil tega, kar se je zgodilo v Aziji. Tragedije ni povzročila človeška roka, ampak, po vašem tolmačenju zadev, ki goreče nasprotuje vsem znanstvenim dognanjem evolucije, je bog tisti, ki pošilja na zemljo določena dejanja, ki se jim 'ovčke' ne moremo upreti. Vesel bi bil, ko bi vašo razlago dogodkov, izhajajoč iz vašega prepričanja, javno objavili. Veliko užitev ob gledanju obupanih ostalih, saj je to povzročil vaš edini ...*«

»Spoštovani g. N., ob katastrofi, kakršna je zadela ljudi v Indijskem oceanu, tudi meni zastaja dih. Zakaj, Bog!?

Na to vprašanje nimam odgovora. In nisem edini; ljudje se že od nekdaj trudimo, da bi razložili pojav zla. O tem priča tudi Sveto pismo, posebno v Jobovi knjigi, pa tudi v življenju in smrti Jezusa in prerokov. Zakaj so jih ljudje ubili? Zakaj Bog ni poslal angelov, da bi Jezusa rešili iz rok Judov in Rimljanov? Jezus da samo en odgovor, ki je hkrati poziv k veri: ne zato, ker bi Bog hotel slabo! Kaže, da k bistvu zla sodi njegova nerazločljivost, skrivnostnost.

V zgodovini so filozofi iskali odgovor tako, da so razločevali med fizičnim in moralnim zlom. V prvo

EVROPA IN MOST MED ISLAMOM

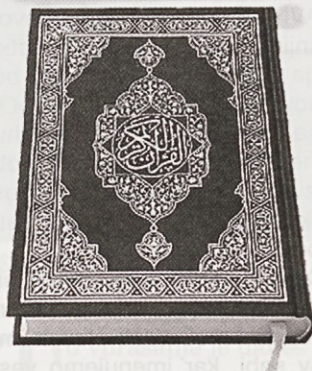
*Poznavanje muslimanske stvarnosti
vse bolj pomembno*

skupino sodijo naravne nesreče, v drugo pa človekova namerna dejanja, ki so posledica njegove zlorabe darov razumnosti in svobode. Odgovor mislecev v obeh primerih je bil, da moramo svet sprejeti tak, kot je, to je nepopoln, v zaupanju, da gre za najboljši možni svet. V trenutkih, kot je tale, se izkaže, kako težko je verovati, zaupati, da je Bog dober in da ve, kakšen svet in ljudi je ustvaril.

Jezusov odgovor na vprašanje trpljenja je posebno zanimiv. Zla tudi on ne razloži ali pojasni. Omeni pa, da nam trpljenje daje priložnost, da trpečim pomagamo. S tem implicitno sprejme argument, ki sem ga orisal v prejšnjem odstavku, in naredi korak naprej. Če parafraziram: potresov ne bomo mogli preprečiti. Lahko pa uporabimo talente, ki nam jih Bog daje, in vzpostavimo mrežo opazovalnic, ki bodo v prihodnje omejele škodo. Podobno, kot opazujemo vreme in se ustrezno pripravimo na neurje. Druga stvar, ki jo lahko naredimo, pa je pomoč prizadetim. Jezus svoje učence k temu izrecno poziva, saj ve, da Bog le izjemoma neposredno posega v naš svet. Od nas pa pričakuje in nam daje možnost za to, da delamo dobro.

Apostol Janez pravi. »Boga ni nikoli nihče videl. Če se med seboj ljubimo, ostaja Bog v nas in je njegova ljubezen v nas postala popolna.« Preneseno na tragedijo v Indijski oceanu, bi lahko rekli: »Boga ni nikoli nihče videl. Tudi ne bomo nikoli razumeli, zakaj se je zgodil tako uničujoč potres. V medsebojni solidarnosti pa Bog prihaja med nas ter nas dela bolj popolne.«

Iz tednika Novi glas

Muslimani, ki so razseljeni po Evropi, so del svetovne muslimanske družbe. Berejo isti Koran in velika večina jih deli skrb s svojimi domačimi, ki živijo v muslimanskih deželah. Je pa med temi evropskimi skupinami pripravljenost na nasilje in sovraštvo veliko. V Nemčiji je znano, da je več kot tretjina mladih muslimanov za nasilje v službi islama. To potrjuje dejstvo, da največ napadov na evropske sinagoge naredijo prav mladi arabski muslimani. To dokazujeta tudi dva atentata: 11. marca 2004 v Madridu in še prej v Tunisu, kjer so dognali, da so bili teroristi iz teh vrst.

Kaj je s sveto vojno v Evropi? Ta je na videz mirna. Več razlogov je za to, da se tu poslužujejo miroljubnih sredstev. Muslimani v Evropi primerjajo Evropo začetno ali prvo fazo islama v Meki, ko je Mohamed s svojim maloštevilnim spremstvom moral še potrpeti z molilci malikov. Kot se je Mohamed moral posluževati miroljubnih sredstev, se danes islam poslužuje "dialoga" in "propagande" misijonarjenja za islam. V organiziranem islamu Evrope zapažamo dva cilja. Evropa je za islamiste nekakšna prestopna postaja za dejavnosti v deželah, od koder prihajajo. Islamske teroristične skupine, ki menijo, da njihove dežele niso dovolj islamistične, se borijo za tamkajšnjo ureditev ŠARIJE. Iz Evrope vodijo svoje spletke v severno Afriko, od tod pa dalje v tako imenovane površne ali nepopolne islamske države.

Evropa ni samo delovna baza muslimanov, ampak tudi za islamiste boj proti muslimanskim državam, kjer imajo neortodoksni islam. Sredi zahoda se odvija sveta vojna s tem, da se ustvarijo zaključene islamske skupnosti. Lahko bi rekli islamski geto. Velikokrat mislimo, da so to zaključene skupine, ki se zbirajo iz narodnostnih, kulturnih in podobnih namigov, pozabljamo pa, da je v ospredju verski in šele potem drugi namig. To se imenuje islamska identiteta. Ta je v popolni oblasti islama nad družbo. Musliman mora biti ponosen na islam, zato ne sme spoštovati nobenega drugega zakona kot le Alahovega. Islamska identiteta je ključ za sveto vojno kjerkoli že. Najprej se v njej oblikuje bodoči vojak za Alaha in obenem se mu vcepi spoznanje, da je islam njegova edina identiteta, ne glede ali si Turek ali Perzijec. S tem se v osebi ubije narodna identiteta. Zanje je zavest o narodni pripadnosti razkolniška miselnost, ki si jo je izmislila Evropa. Tako turškemu muslimanu ne pomeni veliko, če kdo kritizira njegovo državo ali onečasti turško zastavo. Razjezi pa se, če se kdo spontakne ob muslimansko žensko ruto - feredžo ali če bi kje naslikali Mohameda.

Islam v Evropi ima trenutno prvenstveni namen v tem, da se oblikujejo muslimani s temi merili.

Ambrož Kodelja, Iz tednika Novi glas

ARGENTINSKE PODGANE

FRANC DALIBOR

Črna kuga, peste bubónica, tako strašno znana iz zadnjih stoletij evropske in tudi slovenske zgodovine, strah in trepet narodov srednjega in tudi še novega veka, se je spet pojavila pred nekaterimi meseci v severnih argentinskih provinciah, Santiagu del Estero in Catamarca. Najbolj je divjala nad mestecem Frias, kjer je v nekaj dneh pokosila tretjino prebivalstva. Neki železničar, ki se je mudil za časa te šibe božje v mestu Frias, mi je pravil stvari, da so se mi ježili lasje. Toda, prihranim si jih za drugo priložnost. Danes si oglejmo glavno razširjevalko črne kuge – podgano.

Da je podgana razširjevalka črne kuge, si je današnja znanost edina. Pravzaprav ne podgana sama, marveč neka njena zajedalka, uš, ki smatra podganski kožušček za svoje najpripravnije bivališče.

Peste bubónica, črna kuga, se pojavlja v Argentini sporadično, zdaj tu, zdaj tam. Ko sem leta 1919 prišel v mesto Añatuya v provinci Santiago del Estero, je nastopila čez noč. Utekel sem ji v Tucumán.

Najtehtnejši vzrok strahotne nalezljivke bo pač nesnaga. Ko se je črna kuga zadnjič pojavila, so argentinske oblasti nemudoma napovedale križarsko vojsko vsaki umazaniji. Čisto pravilno so se spravile predvsem na podgane, ki so jih začele uničevati s plinom. A uničevali so podgane samo tako dolgo, dokler je trajala nevarnost, bolezen, in dokler je prežala na prebivalstvo smrt. Ko je kuga ponehala, so izginili tudi vladni čistilci in uničevalci podgan. Uboge podgane, če bi bili Argentinci bolj stanovitni. Bile so prav pametne, da so pravočasno odjenjale in se rešile vsaj tiste, ki so se še mogle.

Ne bom pretiraval in pravil, da je v Argentini toliko podgan kot kobilic. Ako bi jih bilo toliko, bi že zdavnaj pohrustale vse argentinsko prebivalstvo. Ne morem Vam torej navesti uradne statistike, ker teh mrcin ni tako lahko ugotoviti in prešteti. Ali, da jih je mnogo več, kakor bi si mislil kdo na prvi pogled,

je brezdvomno.

Prvič je podgana silno plodna žival. Povrže trikrat na leto po več mladičev. Poleg tega je znano, da so žitorodne dežele, kar je predvsem Argentina, prvi podganski Eldorado, obljubljena dežela.

Bivški ruski vojni ujetniki radi pripovedujejo o veliki podganski nadlogi po ruskih žitorodnih pokrajinah. Kdor pa se malo izprehodi po argentinskem kampu, se o tem lahko sam prepriča.

Naravno so vzele podgane najbolj na piko velika žitna skladišča, ki jih vidiš ob vsaki železniški postaji po žitorodnih pokrajinah. Ako v mirni nočni uri stojiš ob takem žitnem skladišču, zdaj pa zdaj začuješ, kako siplje zrnje iz polnih žitnih vreč. Podgane so jih pregrizle. Včasih se vsuje žita toliko, da pokoplje ne-nasitne glodalce in jih poduši. Tovorni vlaki, ki vozijo žito v pristanišča Buenos Aires, Rosario ali Bahía Blanca, so polni podgan. Vsak čas Vam bodo potrdili to železniški uslužbenci.

Tudi Buenos Aires šteje dovolj teh četveronogih prebivalcev. Neki mestni uslužbenec, Hrvat, ki dela po kanalih, mi je pravil, da jih uničujejo z bombami in plinom in vendar je ta zalega neiztrebljiva. Seveda se varuje podgana podnevi po skrivališčih in šele ponoči pride na plan. Tisti rojaki, ki imajo nočne službe, mi bodo pritrdili, kako pogosto skačejo podgane v nočnih urah po Buenos Airesu iz ene kvadre v drugo.

Podgana je raznaševalka paratifoide, stekline in kuge. Oblasti bi jih morale uničiti. Kletke in mačke ne zadoščajo. Treba jim je zabraniti vstop v obljudena selišča, odtegniti jim hrano. Argentinsko poljedelsko ministrstvo svetuje cementirane kleti in goste mreže za vse odprtine, kamor se steka umazana voda.

Nevarnejše kakor žive so – mrtve podgane. Truplo mrtve podgane zapušča namreč uš 'cheopins irritans', kakor ji pravijo učenjaki, ter se prime človeka, če le more. Polna okužene podganske krvi piči človeka in že je prenešen kužni bacil, ki ga je leta 1894 ugotovil ruski učenjak Persin. Skrajno nevarno je torej dotakniti se mrtve podgane. Ukrep argentinske oblasti, naj se zaradi kuge umrle ljudi takoj pokoplje, ne da bi bili položeni na mrtvaški oder, ima ravno v tej veliki nalezljivosti svoj izvor.

Podgane, ki obolijo na kugi, njihove zdrave družice same nemudoma izobčijo iz svoje družbe. Vržejo jih na plan. Ko zapazijo, da se začenjajo redčiti vrste zdravih družic, bežijo iz nevarnega okoliša. Ponoči v velikih trumah. Na čelu korakajo izvidniki, ki iščejo hrano, drugi kažejo pot. Ponoči potujejo, podnevi počivajo. Ko prispejo na kako varno mesto, se ustalijo ter začnejo loviti miši in druge šibkejšje živali. Kadar se kaka podgana ujame, njene družice vse poizkusijo,

da jo rešijo. Po velikih žitnih galponih ob železniških postajah na argentinskem kampu večkrat zastrupljajo žito, da bi jih ugonobili. Mislite, da se ga dotaknejo? V nočni temi natančno razločujejo zastrupljeno žito od zdravega. Samo fosforjeva pasta se zdi, da jih privlači z neubranljivo silo, ki je seveda njihova gotova smrt.

Leta 1929 sem vse leto potoval po trgovskih poslih po provincah Córdoba in San Luis. Koncem leta je po omenjenih pokrajinah pritisnila taka suša, da ni ostala niti ena bilka zelena. Dobesedno je požgala vse poljske nasade. Celih pet mesecev ni deževalo. Šele januarja 1930 je prišel obilen dež, ki pa ni mogel ničesar več rešiti, ker je bilo že vse uničeno. To je bil tudi za podgane omenjenih pokrajin pereč problem. Čakarerji so mi pravili, da so podgane ponoči v skupinah napadale žive živali, krave, koze in svinje ter jih oglodale do kosti. Celo ljudi so v nekaterih krajih napadle. Zanimivo sliko iz preseljevanja podgan sem videl za božič leta 1929 – ob prej imenovani hudi suši v provinci San Luis blizu mesteca Buena Esperanza. Vozil sem se v avtomobilu iz Buene Esperanze, ko pridemo na mesto, kjer so se prejšnjo noč najbrže selile podgane. Brezdvomno je ponoči zavozil vanje avto, ko so ravno tekale čez cesto. Kakih 50 metrov na dolgo je bila namreč cesta vsa polna povoženih podgan!

So razne vrste podgan. Najobičajnejša je črna, latinsko znana 'mus rattus', ki so jo poznali že stari Egipčani. Saj nam izpričuje zgodovina, da so v starem Egiptu pokončale včasih vso žetev in je zaradi tega nastala lakota med prebivalstvom. Črna podgana se danes drži le bolj na polju. Iznala jo je njena posestrima pepeličarka 'mus decumanus'. Poslednja je leta 1727 preplavila Rusijo, srednjo Evropo in Francijo. Bilo je v dobi velike lakote v Judeji in strašnih potresov v Perziji in sosednjih deželah, ko so podgane v strnjenih vrstah korakale preko Astrahana. Ruska zgodovina pripoveduje, da so enajst dni plavale preko reke Volge v širini dveh kilometrov.

Temu filmu želim dodati povest o slavnoznanem podganolovcu v mestu Hameln, Nemčija. Mnogi trdijo, da ima dogodek zgodovinsko ozadje, kar pa ni verjetno, ker se v tej povesti podgane potaplajo, videli pa smo pravkar, da so svojčas plavale čez reko Volgo. Vsekakor je nemško mesto Hameln letošnje leto slovesno proslavilo 650-letni spomin na ta dogodek in je poročalo o velikih slavnostih vse dnevno svetovno časopisje.

Hameln je staro mesto ob reki Weser v severni Nemčiji. Leta 1284 se je pojavil v njem čudaški človek. Nosil je svojevrstno pestrobarvno oblačilo, da so se mu vsi čudili. Izdajal se je za podganolovca ter se ponudil, da za gotovo plačilo reši mesto vseh miši in podgan. Mestni očetje so mu obljubili dvajset cekinov, ako jih reši nadloge. Možakar je nato izvlekel piščalko ter začel piskati nanjo. Kmalu so prihrule iz vseh hiš in skrivališč trume podgan in miši

ter zbrale okrog čarovnika. Ko je bil mnenja, da so prišle vse, se je napotil proti reki Weser in vsa truma podgan za njim. Tam se je slekel, skočil v vodo in vsa podganska svojata za njim, kjer je utonila.

Ko pa so bili meščani rešeni podganske nadloge, jim je bilo žal, da bi za tako lahko delo plačevali dvajset zlatnikov in pod raznimi pretvezami so hoteli znižati dogovorjeno vsoto. Mož pa se je razjezil in ogorčen odšel. Dne 24. junija, na dan sv. Janeza, se je pojavil znova ob 7. zjutraj. Tokrat je prišel oblečen kot lovec, strahotnega izgleda, z velikim in čudnim rdečim klobukom. Spet je zapiskala njegova piščalka po ulicah mesteca. Kmalu so prihrumeli – tokrat ne miši in podgane – marveč otroci, dečki in deklice od četrtega leta naprej, med njimi tudi doraščajoča županova hči. Cela truma mu je sledila. Peljal jih je iz mesta, kjer je z njimi vred izginil v podzemski jami bližnjega hriba. To je videla neka pestunja, ki jim je z otrokom v naročju sledila od daleč. Vrnila se je v mesto ter razširila žalostno vest. Starši so tekli pred mestna vrata krvavečega srca, iskajoč svojo deco. Matere so začele kričati in pretresljivo jokati. Razposlali so slé po vodi in po suhem, da poizvedó, če so kje videli otroke. Ali vse je bilo zaman. Izgubilo se jih je vsega skupaj sto trideset. Dva sta se zakasnila in sta se vrnila. Toda izmed njiju je bil eden slep, drugi pa gluhonem, tako da slepi ni mogel pokazati kraja, pač pa je pripovedoval, kako so nepremagljivo sledili podganolovcu; gluhonemi pa je sicer vse videl, toda ničesar slišal. Nekega dečka je izvabila lovčeva piščalka, ko je bil v sami srajci in se je vrnil, da si poišče še jopico. Tako je ubežal nesreči. Ko se je namreč vrnil, so ostali že izginili v votlini hriba, ki jo še danes kažejo. Ulica, skozi katero so otroci korakali, se še danes imenuje v tamkajšnjem narečju 'die bungelose', tiha ulica. Še dandanes se v znamenje žalosti ne sme vršiti v njej noben ples, ne izvajati glasba. Kadar pridejo v mesto svatje iz dežele, spremljajoč ženitovanjski par, godci v tej ulici vselej utihnejo. Hrib pa, kjer so otroci izginili, se imenuje Poppenberg. Desno in levo stoji po en velik kamenit križ.

KRATKE NOVICE

MOZAIK P. RUPNIKA IN KOČEVSKI ROG. Ob 60-letnici komunističnih povojnih pobojev bo spominska slovesnost v Kočevskem Rogu pri jami Pod Krenom v nedeljo, 5. junija. Začela se bo z blagoslovitvijo mozaika p. Marka Rupnika, ki bo na zadnji steni lani blagoslovljene kapele upodabljal vstalega in poveljčanega Kristusa. Sledilo bo maševanje, ki ga bo vodil ljubljanski nadškof msgr. Uran, nakar bo kulturni program v priredbi Nove slovenske zaveze.

UMRL JE MISIJONAR FRANCI PAVLIČ CM. V El Altu v Boliviji je 5. marca umrl misijonar, lazarist Franc Pavlič. Rodil se je 26. septembra 1965 v Ljubljani, doma pa je bil v župniji Zlato polje pri Lukovici. V duhovnika je bil posvečen leta 1992. Šest let je nato služboval v Slovenski vasi v Lanusu, nato je bil v dušnem pastirstvu v Sloveniji, leta 2000 pa je odšel v misijone.

LETO BREZ SONCA

MARKO KREMŽAR (11)

Vrnitev (IV.)

Tisto prvo noč so nas po »zasiševanju« pustili pri miru. Mene ni nihče poklical. Čeprav sem čutil ob sebi telesa svojih tovarišev, sem imel občutek, kot da bi bil sredi sveta - sam.

Če pomislim nazaj, na tisti ali pa morda že na naslednji dan, se spomnim, da mi je nek mlad partizan vzel čevlje, ki so bili boljši od njegovih. Tako sem se znašel s parom pošvedranih, strganih čevljev brez vezalk, ki so me žulili na vseh koncih. Ko mi je fant porinil tisti par čevljev in si natikal moje, me je »potolažil«, da so zame še tisti predobri, saj jih tako ne bom dolgo nosil. Nekdo izmed gledalcev mi je vrgel košček vrvice, da sem si privezal škarpe na nogo. Ne spomnim se natančno, kdaj je to bilo, a zgodilo se je skoraj mimogrede, neznansko hitro, kmalu po prihodu v taborišče.

Spomnim se tudi nekega srbskega partizana, ne vem, od kod se je vzel, ki je nad nami preklinjal in bentil tako, da se moram ob misli nanj kljub prestanemu strahu nasmehniti. Kričal je zdaj na enega, zdaj na drugega: »Prokleta kurba bela! Jebem ti majku tvojo domobranksku, oca tvojog domobranskoga, sestro tvojo domobranksku, fišeklje tvoje domobranske, puško tvojo domobranksku, kučni broj i sve po spisku!« A kolikor sem lahko videl, ni udaril nikogar.

Po prihodu nismo imeli več stika s Srbi, ne z vrnjenimi ne s partizani. Imam vtis, da jih je bilo v našem taborišču le majhna skupina. Vrnjenci so verjetno končali tako kot večina domobrancev, a ni bilo slišati, da bi se njihovi rojaki nad njimi znašali, kot so se slovenski partizani nad nami. Groza me je bilo rojakov, Slovencev, ki so divjali nad nami in preklinjali v sovraštvu do Boga.

Zjutraj so nas premestili na drug del dvorišča, bliže ograji. Od tam sem gledal osvetljene vrhove Karavank.

Kako so bile lepe! Po sinjem nebu je brnelo srebrno letalo. Svobodno je bilo ... Spomnim se, kako mi je bilo ob pogledu na letalo, tam visoko v zraku, bridko pri srcu. Zazdelo se mi je, da mora biti nepopisno lepo živeti v svobodi.

Imeli smo toliko prostora, da smo lahko sedeli na peščenih tleh. Tudi do latrin, ki so bile v bližini, so nas pustili. Niso nas motili. Nekaj mašnih knjižic, ki so ostale skrite po žepih in nahrbtnikih, je krožilo od rok do rok. Čakal sem, kot vsi, da pridem na vrsto. Zdelo se mi je kot nekaj obred. Molitvenik je bil zaznamovan pri molitvah za smrtno uro. Zmolil sem, še enkrat obudil kesanje in dal knjižico naprej. Vsi, brez izjeme, tudi najbolj razposajeni in veseljaški med nami so se vdano in z zaupanjem pripravljali. Mislim, da sem takrat zadnjikrat videl nekatere prijatelje iz čete za zvezo. Spomnim se Požuna in Brajdiha, visokošolca, ki sta v četi spala na pogradu nad mano. Bila sta prijatelja, razgledana, duhovita in vesela, da je bilo prijetno v njuni družbi. Oba sta bila globoko verna in tega nista skrivala. Tudi zdaj, ko sta se pripravljala na smrt, sta stala skupaj. Bila sta zbrana in spokojna, kot da bi v duhu že živela v drugem svetu. Pred očmi imam tudi Povšeta, rojaka iz Most. Bil je nekaj let starejši od mene, tihe, mirne narave. Tudi zdaj se je sam zase, v miru pripravljaj. Nismo govorili. S pogledi smo se srečevali in se razumeli.

Potem so nas spet porazdelili v manjše skupine. Našo so odvedli za eno od barak, medtem ko so prvo skupino postrojili sredi dvorišča za preiskavo. Skrbelo nas je, kaj iščejo. Orožja že dolgo ni imel nihče. Nekdo je ugibal, da nam bodo verjetno pobrali dokumente. Nekateri so pričeli stikati po žepih in na majhne koščke trgati razne izkaznice. Ne spomnim se, če sem sam imel kaj takega pri sebi pa tudi ne, če sem tako kot večina tudi jaz grebel s prsti v peščena tla, da bi prikril scefane

papirčke. Nekateri so jih prežvečili in požrli. Nič posebnega ni bilo na izkaznicah, a videli smo, da huje pretepajo tiste, za katere vedo, kdo so. Sonce je bilo že visoko, ko smo prišli na vrsto za preiskavo.

Postrojili smo se v dve vrsti in pričela se je preiskava, združena s priložnostnim pretepanjem. Morali smo poklekniti in zložiti na pesek pred sebe vse svoje imetje. Spraznili smo žepe in nahrbtnike ter čakali, da pridejo preiskovalci do nas. Preiskovati so pričeli na drugem koncu vrste, daleč od mene. Nisem mogel ugotoviti, zakaj so ene topli, drugih pa ne. Morda ni bilo nobenega razloga. Kasneje sem slišal, da so bili povod za divjanje največkrat molitveniki in rožni venci, ki so jih našli pri fantih.

Partizani so se pomikali sistematično od enega do drugega, prebrskali kupčke imetja, pokradli vse, kar je bilo kaj vredno in spraševali kot vedno, od kod smo, kje smo se borili, kaj smo delali.

V prvi vrsti precej pred mano je stal Ivo Prijatelj, mlad dijak, ki ga prej nisem poznal. Strašno je bil pretepen, ker ga je prepoznal neki sošolec. Pogumno se je držal prav kakor mnogi drugi, ki so jih do krvi pretepli. Jaz sem bil bolj proti koncu druge vrste in sem imel še posebne strahove. Ko sem stresel iz nahrbtnika pred sebe vso svojo ropotijo, sta padla na vrh vsega moja rumena zvezka. Eden je bil, kot že rečeno, moj dnevnik iz časa revolucije in domobranstva, v drugem pa sem imel zapisanih nekaj črtic. Če bi se kateremu partizanu zazdelo le polistati po njih, bi bilo z menoj konec. Ne zaradi mojih dejanj, marveč, ker bi videli, kaj mislim o komunizmu in kdo sta bila moja brata, da o očetu ne govorim.

Preiskovalna skupina je prihajala vedno bliže. Klečal sem pred nahrbtnikom in kupčkom, kjer sta nad srajco, robci, nogavicami, milom in ostalo drobnarijo žarela nesrečna zvezka. Le kam z njima? Postajal sem trd od strahu.

Ko sem tako na kolenih ves skrušen gledal, kako se skupina uniformiranih preiskovalcev sicer počasi, a neizprosno bliža, kako še precej

daleč od mene pretepajo zdaj tega, zdaj onega, sem opazil, da pelje po dvorišču nekaj korakov za našo vrsto starejši nemški vojak, vojni ujetnik, samokolnico, polno smeti.

Ozreti se nisem smel, da ne bi vzbudil pozornosti bližajočih se partizanov. Poslušal sem cviljenje samokolnice in pokleknil na zvezka. Počasi sem ju porival pod nogami proti stopalom in ko se mi je zdelo, da mi samokolnica cvili za hrbtom, sem sunil z obema nogama nazaj, da sta zvezka odletela od mene.

Če gre samokolnica mimo, sem izgubljen ..., rumena zvezka na pesku za klečečo vrsto bosta še bolj sumljiva, kakor če bi ju držal v roki.

Samokolnica je cvilila, jaz pa sem gledal strmo predse in sem menda še moliti pozabil. Kar zaslišim, kako se samokolnica za mojim hrbtom prevrne. Nemec je nekaj godrnjal in slišati je bilo, da pospravlja smeti, ki so mu padle s cize. Čez hip je samokolnica spet zacvilila in upognjeni vojni ujetnik je peljal smeti proti latrinam.

Čez čas sem se upal ozreti. Zvezkov ni bilo več. Nisem imel posebno dobrega mnenja o nemških vojaki, a ta mi je, nepoznanemu tujemu ujetniku, morda rešil življenje, gotovo pa mi je prihranil trpljenje. Popoldne, ko sem šel na latrino, sem videl na dnu jarka med smetmi in odpadki oba rumena zvezka. Tam so končali moji mladostni spomini.

Ko so prišli preiskovalci do mene, so bili že malo naveličani. Eden od njih je z nogo prebrskal kupček reči pred menoj, brcnil v nahrbtnik in ko se je prepričal, da je prazen, je stopil k naslednjemu v vrsti. Ostali partizani so stali ob strani in gledali. Ker niso nikogar poznali in ker nismo imeli ničesar, kar bi bilo kaj vredno, stvar ni bila več zanimiva.

Po preiskavi so nas spet zbrali. Niso nas stlačili na kup. Pustili so, da smo polegali po robu dvorišča, ob mreži. Popoldne smo z bratoma Binetom in Marjanom Magistrom, pa z Zmagom in še s kom pričeli kovati načrte za pobeg. Takrat so nas že tako pomešali med seboj, da sem z nekaterimi prijatelji iz čete za zvezo izgubil stik, a nepričakovano naletel na druge znance. Vprašanje je bilo,

kako najti v mreži, ob kateri smo ležali, kako luknjo. Brata Magistra, ki sta poznala Gorenjsko, sta menila, da nas loči od svobode le mreža in da bosta znala najti pot v hribe. Vendar je raslo za mrežo grmovje, nekaka živa meja, ki je ovirala vsak razgled. Kaj se je skrivalo za njo? Ko so se drugi pogovarjali o Kokri in o Savi pa o tem in onem kraju, kamor bi morali kreniti, je bilo zame vse to španska vas. Imena so mi bila znana, a kje smo, nisem imel pojma. Razlagali so mi, da smo ob Poti k vodnemu stolpu in da je to na robu Kranja. Res sem nedaleč od nas videl visok vodni stolp, a za orientacijo je to morda služilo mojim izkušenim tovarišem, meni pa ni kaj dosti koristilo.

Zmenili smo se za najboljšo smer, ki jo bomo ubrali, ko bomo na oni strani mreže. Jaz sem sklenil, da se bom držal drugih. Zmago je imel menda v okolici Kranja neke znance in je bil nad sklepom kar navdušen: »Saj več kot ubiti nas ne morejo ...«

Če se ne motim, je Bine odkril, kje je bila mreža strgana. Ogledal sem si kraj. Res, čisto pri tleh je bila luknja in z malo dobre volje bi jo bilo mogoče raztegniti. »Ponoči bomo poskusili srečo.«

Pa so nas popoldne spet premestili. Pričeli so spraševati, kdo od nas je mladoleten. Nekateri so se takoj javili, jaz pa sem si mislil: »Vsi mladoletni smo prostovoljci. Starejši se lahko izgovore, da so prisilno mobilizirani, zato bodo mladoletnike huj pretepali kot starejše ...« In nisem dvignil roke.

To se danes smešno sliši, a moja logika tedaj očitno ni bila na višku. Ostati med ostalimi domobranci in skupaj s prijatelji se mi je zdelo bolj varno. Pa se je spet vrnilo pred nas nekaj partizanov, ki so pričeli kričati, naj se takoj javi vsak, ki je rojen leta 1928 ali pa kasneje. Vpili so tako, da sem se ustrašil: »Če se ne javim in zvedo kasneje, da sem mladoleten, me bodo še bolj prebutali. Bolje bo, da se javim.« In sem se. S skupino mladoletnih so me odgnali v drug del taborišča v eno izmed praznih barak, proč od ostalih, ki so prestali noč na prostem. Z Zmagom sva se naslednji dan spet sešla, ker so tudi njegov 27.

letnik pripeljali med nas, daleč od kraja, kjer sta Marjan in Bine snovala pobeg.

Dan pred tem, ko so nas mladoletne ločili od glavnine, so privredli v taborišče nov transport domobrancev. To nas je strašno potrla. Spoznali smo, da se vračanje nadaljuje. Vsaj meni do tedaj kaj takega menda ni prišlo na misel. Preveč sem bil pod vtisom neposrednih doživetij. Zdaj je bilo jasno: vse bodo izročili komunistom. Angleži so nam lagali.

Od daleč smo videli prihajati skozi taboriščna vrata dolgo vrsto ujetnikov. Bili so soborci iz oklepne vlaka. Prepoznali smo jih po uniformah. Vedel sem, da je moj sosed in prijatelj Sandi Zupan med njimi, a ga nisem videl, ker smo bili predaleč, da bi lahko razločil posamezne obraze. Ko se je stemnilo, smo slišali, kako prihajajo v taborišče še nove skupine ujetih domobrancev. V noči z 29. na 30. maj so nekoga ustrelili, kar na lepem, sredi taborišča. Datuma se ne bi spomnil, če ga ne bi kasneje zapisal na košček papirja, kako leto nato pa v že omenjeni zvezek. Kasneje sem slišal, da je bil ta fant Polde Koman. Ko so ga pri vhodu v taborišče preiskali, so baje našli pri njem pozabljen prazen šaržer za pištolo. Ubili so ga na mestu, vpricho njegovih tovarišev.

Kak dan kasneje je taborišče obiskal general Maček. Ni se nam približal. Od daleč sem videl skupino višjih partizanskih oficirjev, a ker nisem nikogar poznal, me niso zanimali. Drugi so menili, da gre za pomembnega obiskovalca. Šele kasneje sem postal pozoren, da so kmalu po tem obisku pričeli tovrnjaki domobrance odvažati.

V noči med 31. majem in 1. junijem sta brata Magistra res srečno ušla skozi luknjo v mreži. Po isti poti je našlo pot na svobodo in si tako rešilo življenje, kakor sem izvedel čez leta, še nekaj drugih domobrancev. Pobeg, ki ga partizani niso nikoli odkrili, se je zgodil dan, predno so odpeljali iz kranjskega taborišča prvo skupino ujetnikov.

Nekega dne, na poti z latrine, se mi je posrečilo ob mreži, ki je delila taborišče v dva dela, spre-

govoriti nekaj besed z enim naših podoficirjev, ki je seveda že zdavnaj strgal z uniforme svoje našitke. Čudil sem se njegovemu optimizmu. Računal je, da bo dobil nekaj let prisilnega dela, »saj je vendar konec vojne in revolucije tudi ...« Prepričan je bil, da nas bodo pustili pri življenju. Ne vem, ali je hotel le meni vlivati poguma ali je res verjel, kar je govoril. Kmalu potem so z ostalimi tudi njega odpeljali v smrt.

V nekaj dneh smo ostali v barakah le mladoletni in tisti, ki so bili manj kot šest mesecev pri domobrancih. Tudi dvorišča okrog barak so se izpraznila. Koliko znancev in prijateljev je šlo tiste dni na zadnjo pot! Drug za drugim so odhajali iz taborišča, tesno zastraženi, vsak dan nekaj. Zunaj na cesti so nanje čakali kamioni. Slutili smo, kam gredo, a vseeno smo upali, da se še kdaj vidimo. Med prvimi je odšel Lojze Povše, potem prijatelja Marjan Požun in Stane Brajdih, s katerima smo preživeli toliko lepih ur ob pogovorih in načrtih v naši četi za zvezo, pa Lampič in Semenič, katerega globoko vero sem spoznal šele v trpljenju. Tudi fante z oklepnege vlaka so odpeljali in bogoslovca iz Loma, ki sem ga srečal tisto prvo noč v taborišču.

Za nas, ki smo ostali, se je pričela doba stradanja pa tudi prvih razočaranj. Prvič sem slišal, da je nekdo, bil je mladoleten, za dodatek menaže zabavljal čez tiste, ki so ga »zapeljali« v boj proti komunizmu. Bilo je zvečer, ko je na prag temne sobe, kjer smo bili mladoletni, stopil partizanski častnik in poklical dva, ki sva bila najbližje vratom, naj greva z njim. Ker ni bilo prijetno, kadar so koga poklicali iz skupine, si tudi zdaj nisem obetal nič dobrega. Drugega fanta mojih let sem poznal le na videz. Šla sva za partizanom po razsvetljenem hodniku. Odprl je vrata neke prav tako razsvetljene sobe, ki so jo očitno uporabljali stražarji. Ukazal nama je, naj pomijeva tla, ki so bila res hudo umazana. Pokazal je, kje so vedra in cunje in naju pustil sama. Čez nekaj časa, ko se je vrnil, so bila tla čista, cunji oprani, vedra na svojem mestu. Videti je bil zadovoljen. Rekel je, naj počakava in prinesel od nekod dve menažki,

polni dobre, tople hrane iz vojaškega kotla. Zahvalila sva se in pričela hlastno jesti. Moj tovariš je pričel med jedjo zatrjevati partizanu, ki je kadil med vrati in gledal v noč, da ni vedel, kaj dela, ko je šel k domobrancem. Partizan je molčal, mene pa je bilo v dno duše sram svojega tovariša, ki kar ni hotel utihniti. Zdelo se mi je, da hoče dobiti od moža pred nama vsaj namig odobravanja,

pa ga ni dobil. Ko sva pojedla, naju je odvedel nazaj v skupno sobo in zaprl vrata. Sojetnikom sva povedala, kakšno srečo sva imela, nikomur pa nisem omenil vedenja svojega tovariša. Kasneje sva se s tem fantom še videvala, saj smo živeli drug ob drugem, a mislim, da nisva nikoli več govorila.

Dalje prihodnjič

Dragoceno delo o slovenskih izseljencih **Pričevanje o dušnem pastirstvu med Slovenci v Ameriki**

Malo je knjig, za katere se ob njihovem izidu pokaže, kako dolgo so manjkale, ob tem pa zbudijo v nas vprašanja, kako to, zakaj ... Za zadnji knjigi z izseljensko tematiko založbe Družina je v odgovor na ta vprašanja mogoče našteti kar nekaj razlogov: obdobje, o katerem pričata, velja za najbolj razburkano, negotovo in težko v preteklosti Slovencev; sprožilo je valove izseljevanja, kar je v tistih časih pomenilo resno grožnjo za sam obstoj naroda; temu so se pridružila še ideološka nasprotja in razcepljenost naroda, ki so v drugi polovici prejšnjega stoletja zadala družbi globoke rane. Zato ni nenavadno, da je mnoge sive lise vednosti o naši zgodovini, ki se jih zavedamo kot praznin, mogoče stvarno in neobremenjeno zapolniti in predstaviti šele danes – domala poldrugo desetletje po osamosvojitvi.

Letopis 1947-1997 s podnaslovom **50 let slovenskega dušnega pastirstva v Argentini** je zajetna knjiga, ki obsega več kot 700 strani. Njen urednik Jure Vombergar ni zgodovinar, a kot človek, ki je preživel večino življenja v Argentini, sodelavec in dober poznavalec tamkajšnjih razmer, je sprejel prošnjo pokojnega delegata, msgr. Jožeta Škerbca, da takšno knjigo pripravi. Letopisno gradivo je črpal iz kronik in zapisov v tednikih Oznanilo in Svobodna Slovenija ter revije Duhovno življenje. Uredil ga je kronološko. Jedrnate opise dogodkov iz bogatega verskega življenja skupnosti v posameznih letih dopolnjujejo podatki iz narodnega, kulturnega in družabnega življenja, pa tudi mnenja, kritike, prošnje, zahvale, pregovori in reki – kot ilustracije odzivov in razmišljanj ob teh priložnostih – posamezna poglavja oziroma leta pa uvaja izpovedna poezija izseljencev, kar obilico podatkov umešča v duhovno razsežnost časa.

V ospredju letopisa ostaja versko življenje skupnosti emigrantov, ki so v Argentino prišli po drugi svetovni vojni in revoluciji. Te in take skupnosti niti 'argentinskega čudeža', kot ga imenujejo nekateri zunanji opazovalci, ne bi bilo brez zavzetih, skrbnih ter Cerkvi in narodu zvestih duhovnikov, poudarja Vombergar. Še več: slovenski skupnosti bi se brez te pomoči lahko zgodilo podobno, kot se je zgodnejšim valovom Slovencev, izseljenih v Argentino v obdobjih okoli leta 1880 in med svetovnima vojnima – ti niso preživeli več kot eno generacijo.

Druga knjiga, naslovljena **Pater Kazimir Zakrajšek**, popisuje duhovniško in organizacijsko delo patra Zakrajška, v Clevelandu, New Yorku in Chicagu med letoma 1906 in 1927. Knjiga temelji na

avtobiografskih in nekaterih drugih zapisih frančiškana, duhovnika, pisatelja, pesnika in izdajatelja verskih časnikov, ki je med drugim zaslužen za ustanovitev frančiškanskega komisariata (v ZDA je to omogočilo odprtje dvanajstih pastoralnih centrov), za ustanovitev izseljenske družbe sv. Rafaela v New Yorku ter nekaj kasneje Izseljenske zbornice v Ljubljani.

Knjigo je uredil zgodovinar Bogdan Ciril Novak, dolgoletni profesor na Univerzi v Toledu (Ohio), ki je – tako kot pater Zakrajšek – pri nas sorazmerno neznan. Domovino je kot diplomant prava zapustil leta 1945, nato je do leta 1951 učiteljeval v Trstu in okolici, zatem pa se je odselil v ZDA in v Chicagu z doktoratom končal še študij zgodovine. Mednarodni ugled si je Novak pridobil s knjižno objavo svoje doktorske disertacije o Trstu in tržaškem vprašanju (1941-1954), ki je kot referenčno delo prevedena tudi v italijanščino, v slovenščino pa še ne.

Predstavitev omenjenih knjig sta s svojo navzočnostjo počastila tudi ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Uran ter provincial slovenskih frančiškanov pater Viktor Papež. Nadškof Uran, ki je ob svoji novi zadolžitvi še vedno odgovoren tudi za Slovence po svetu, je izrazil željo, da bi slovenska vlada, civilna družba in Cerkev s skupnimi močmi storili več za vračanje potomcev slovenskih izseljencev v domovino – tistih, seveda, ki si tega želijo in si za to prizadevajo.

DR, iz tednika *Novi glas*

Duhovno življenje je objavilo

JUNIJ

PRED 70 LETI (1935)

Prve junijske številke Duhovnega življenja (DŽ) prinašajo **prispevke avtorjev iz Slovenije in Argentine**. Med članke avtorjev iz Slovenije sodijo dr. Jožefa Debevca *Knjiga – pa blaznica, bolnica, ječa*, dr. Aleša Ušeničnika *Zakaj je dandanes na svetu tako hudo?*, dr. Franc Trdan *Slike iz naše preteklosti* ter Kriste Hafner *Lipetov bič* v nadaljevanjih, z ilustracijami Maksima Gasparija. Članki argentinskih Slovencev so: Guido Joseph Jug: *Moje srečanje z levom*, Srečko Stepančič: *Trstelj*, Franc Dalibor: *Kobilice in Iskalci zlata* ter povest za otroke: Adamovčev Miha: *Črnodlakec in Smrček*. Urednik revije izseljenski duhovnik Josip Kastelic se posveti razlagi besedila *Apostolskih del* in *Katekizma za naše male* na zadnjih straneh revije. Napove pa, da bo odslej v tem delu vsakokratni izseljenski duhovnik razpravljal »sicer kratko, pa čim temeljiteje o najvažnejših versko-nravnih zadevah, ki jih mora poznati vsak resnično veren izseljenec in da bodo nad njimi čule poleg tukajšnjih argentinskih tudi naše domače slovenske cerkvene oblasti, tako da se bo na njihove ugotovitve lahko vsak zanesel in se z mirno vestjo po njih ravnal.«

Zadnja junijska številka 94 je posvečena **2. jugoslovanskemu narodnemu evharističnemu kongresu** v Ljubljani. Slovenci v Argentini so se udeležili slovesne večerne ure molitve na Avalos 260 v soboto 29. junija, v času ko so se množice vernikov v Sloveniji zbirale k polnočni božji službi na ljubljanski stadion.

»Kot pripravo na ljubljanski

evharistični kongres so postavili menda po vseh slovenskih vaseh nešteto visokih in ponosnih simboličnih križev. Sleherni kristjan, posebno duhovnik, še bolj škof in najbolj papež mora biti varuh pravic Kristusovih. Resničen varuh in borivec zanje bo ostal vedno zvest, tudi če mora pretrpeti za svojega Gospoda kakšno ponižanje, prenesti kakšno krivico, zavedajoč se Jezusove obljube in zagotovila: 'Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali in preganjali in vse hudo zoper vas lažljivo govorili. Veselite in radujte se, zakaj veliko bo vaše plačilo v nebesih'. Neodločnim, omahljivim, polovičarskim kristjanom, za katere je še tako piškav izgovor dovolj, da se umaknejo iz vrst Kristusu zvestih ali se celo pridružijo javno ugotovljenim 'sovražnikom križa Kristusovega', se moramo zahvaliti, če se je sovražnikom že v toliki meri posrečilo razkristjaniti javno življenje po vsem svetu, tudi v naši slovenski domovini. Kako samo še navidezni so ti na pol kristjani, je razvidno iz dejstva, da je za mnoge izmed njih vsaka malenkost, vsaka prazna osebna ali društvena razprtija važnejša kakor stvar Kristusova, in če so postavljeni pred izbiro, si brez pomislekovanja izberejo, kar ni Kristusovega, ne veliko drugače, kakor je svojčas judovsko ljudstvo enoglasno zahtevalo: Proč z njim (Kristusom), izpusti nam Barabo!«

BODI NAŠA LUČ, GOSPOD

GREGOR MALI, Slovenija

Luč ljubezni v nas ugaša, noč brezbožna nam grozi, žalostna so pota naša, nade na rešitev ni.

Kam bežimo naj sirote,
kje zavetja iščemo?
O Zveličar, vir dobrote,
k Tebi se zatekamo!

Luč ljubezni v nas prižigaj,
razsvetluj trpljenja noč,
kvišku naša srca dvigaj,
v boju svojo daj pomoč!

Daj zavetje v srcu svojem
vsem, ki Tebe iščejo;
vedno naj v objemu Tvojem
narodi počivajo.

Narod Te slovenski prosi:
v svojem srcu varuj ga,
bisere ljubezni trosi
mu iz svojega srca.

Blagoslavljalj naše njive,
hribe, gozde, travnike!
Daj, Gospod, nam vere žive,
varuj večne nas temé!

PRED 60 LETI (1945)

DEVET LET

Devet let je preteklo, kar so se začeli zbirati prekmurški Slovenci katoliške vere v kapeli na ulici Manuel Estevez 630 v Avellanedi. 10. junija so praznovali devetletnico s slovesno sv. mašo. Veliko zaslugo za lepoto verskih obredov imajo neumorni pevci, katere vodi Ciril Kren. »Kljub razdalji stanovitno priteče na Avellanedo kolikorkrat je treba in je sedaj prevzel tudi skrb, da ustvari otroški zbor,« pripomni njihov duhovni vodja Janez Hladnik, ki je v mesečniku Duhovno življenje vesten kronist dušnega pastirstva med Slovenci v Argentini in nadaljuje: »Med tem, ko so imeli doma prepovedano vsako slovensko pesem in besedo, smo se mi svobodno zbirali in imeli lepe praznike in slovesnosti, ki so ostale

tako globoko zapisane v spominu vseh, ki smo se jih udeležili«.

ZBOR BRATOVŠČINE

Teden dni zatem je bilo na Avellanedi zborovanje krajevne Bratovščine živega rožnega venca, ki je hrbtenica verskega življenja v okraju. Bil je podan pregled dela, nato so se vršile volitve novega odbora. Za prednika je bil izvoljen Ludovik Fujs, za odbornice pa Marika Horvat, Ana Šeruga, Hedvika Preininger in Veronika Nemeš. Nato je bil spored v dvorani s petjem otroškega in cerkvenega zbora ter kino predstava. Sledila je družabna prireditvev pri pogrnjenih mizah.

KAKO JE V JUGOSLAVIJI

»Nimamo nobenih zanesljivih podatkov iz poslednjih tednov. V začetku marca pa je bil položaj kakor ga opisuje ameriški časnikar, ki je bil tedaj v Beogradu ('Chicago Sun'): Napetost med narodom, ki je s strahom pričakoval vlade pod Titovim vodstvom, se je poglela. Tito je namreč izjavil, da nima namena prisiliti narod, da sprejme komunizem, ker sprevidi, da je komunistov komaj 10 % prebivalstva.«

»NEKULTURNI SLOVENCİ«

»V buenosaireškem dnevniku *Crítica* je izšel dopis, ki ga je objavil znani Mario Mariani, o katerem se je že večkrat kak naš človek pohvalno izrekel. 16. maja je ta članek razpravljaval o Trstu in je ta med drugim povedal tudi, da bi postalo za 'Trieste usodno ter njegov kulturni propad', če bi prišel pod Jugoslavijo in se izločil iz 'italijanske kulture', kajti Slovenci 'nismo nikdar imeli kulture'. Na nesramen napad v časopisu, katerega toliko naših ljudi bere, je že bil dan primeren odgovor.«

ZMAGA IN – MIR

»Kako lepo se sliši: vojske je konec. Kljub temu, da pričakujemo bridkih novic od doma in kljub negotovosti, s katero gledamo v bodočnost, se veselimo tega tako dolgo pričakovanega dogodka. Zmaga je dosežena. Toda mir je še daleč in pravega resničnega miru ne bo na svetu, dokler ne bodo vsi narodi z iskrenostjo sprejeli pravega resničnega krščanskega bratstva, katero temelji na veri v skupnega Očeta v nebesih in v upanju večnega plačila v rajski domovini, kjer ne bomo več imeli ne obmejnih ne socialnih sporov. V mednarodnem življenju je mogoče doseči iskreno sožitje in izravnavo sporov le, če so voditelji narodov iskreni, nesebični in velikodušni. Vsega tega pa so zmožni le, če jih vodi misel na božjo pravico.«

PRED 50 LETI (1955)

5 : Spominska proslava, posvečena spominu žrtev vojne, okupacije in komunistične revolucije ob 10-letnici odhoda protikomunističnih množic v svobodni svet, je bila v gledališču *Smart* v središču Buenos Airesa. Proslavo je priredilo *Društvo Slovencev*. Glavni govor je imel bivši poslanec Miloš Stare, besedilo dramskega nastopa *o življenju slovenskega rodu* je napisal Adolf Škrjanec, sceno naslikal Ciril Skebé, režiral pa Marjan Willenpart. Sodeloval je tudi SPZ Gallus z Adamičevo skladbo *Ecce dolor*. Po proslavi so se vsi navzoči udeležili večerne sv. maše, ki jo je opravil direktor Anton Orehar ob asistenci poddirektorja Jožeta Juraka, Ivana Casermana DJ in vseh bogoslovcev iz semenišča v Adrogué. *Društvo Slovencev* je izdalo brošuro *Ob 10-letnici*, ki je posvečena »spominu vseh Slovencev, ki so padli v borbi za demokracijo in svobodo svojega naroda«. Zgoščen pregled zgo-

dovine Slovencev je v španskem jeziku napisal Marjan Marolt. Objavljena sta bila tudi govora inž. Albina Mozetiča in Miloša Stareta na spominski proslavi.

12: Na **spominsko proslavo v Mendози** so povabili duhovnega svetnika Karla Škulja iz San Martina pri Buenos Airesu. Dan pred praznikom je imel duhovno obnovo, drugi dan pa slavnostni govor.

12: **Telovska procesija** je bila tudi to leto v prostorih Don Boscovega zavoda v Ramos Mejiji.

25: SKA je izdala v bibliofilski izdaji 300 izvodov knjižico **Kyrie eleison**, pravi »slovenski veliki teden«, delo akademske slikarice Bare Remec in dr. Tineta Debeljaka.

DOMOTOŽJE

SLAVKO SREBRNIČ
(Štefan Tonkli) - Argentina

Gorje mi... če se zdrami domotožje
in mi kot strup sladak srce prevzame
in mi kot ogenj žgoč duha objame,
kot kri peneča v žilah zavaluje
in kot vihar v planinah zarjuje –
kot bilko zbije mi iz rok orožje.
Gorje mi... če se vzdrami domotožje –
kot glas viliŋji, glas sirenski,
glas davnih dedov, glas slovenski
iz starih me gomil pokliče,
kot veter čez gore in griče,
gozdov domačih vonje mi prinese
in rož domačih bleske mi natrese,
voda šumenje in spev ptic pričara -
tujinstvo bleada, mrzla bo prevara,
nagnito nišče in pozabljeno ostožje.
Že padam v duhu v naših Alp podnožje
in poljubljam kamenje in prst domačo
in vidim v trhli hiši grad, palačo –
o domovina: raj, obličje božje...

ODŠLA JE Greti Pengov, roj. Malgaj

Dne 1. aprila je v 83. letu umrla gospa Greti Pengov. Njena življenjska pot je bila postлана bolj s trnjem kot s cvetjem. Njena starša sta se kmalu po prvi svetovni vojni umaknila s Primorske na ozemlje, ki je bilo pod madžarsko oblastjo. Tam se je rodila tako Greti in tudi njena dva brata dvojčka. Kmalu pa se je družina preselila v Nemčijo, kjer so v mestu Köln našli drugi dom, delo in boljši kruh. Vsi trije otroci so tam obiskovali osnovno šolo, družina pa se je vključila v tamkajšnje farno občestvo. Ko pa je nacizem pred začetkom vojne začel preganjati tujce in ko je umrl oče, se je mati odločila, da se družina vrne v Slovenijo. Živeli so v Ljubljani in se skušali vživeti v nove razmere kot povratniki. Tudi Sloveniji se je bližala vojna, tuja okupacija, njene grozote in nato partizansko zmagoslavje. Ker družina ni bila na »pravi« strani, so jo rdeči »osvoboditelji« ponovno preganjali. Kot tisoči drugih Slovencev, so se tudi oni odšli v tujino, če so hoteli živeti v miru in svobodno. Na skrivaj so zbežali v Italijo, šli skozi razna begunska taborišča, nazadnje pa bili v Trani. Od tu so potovali z drugimi taboriščniki v Argentino, kamor so prispeli maja 1948.

Naselili so se v Carapachayu, kjer so dobili stanovanje in delo. Greti se je kmalu poročila z Aleksandrom Pengov. V družini so se rodili trije otroci, sin in dve hčerki. Otroci so odrasli, se poročili in si ustvarili svoje družine. Oče jim je umrl pred nekaj leti. Pokojna pa je z osebnim zadovoljstvom skrbela za bolnike in ostarele ljudi. V prostem času je rada zahajala na slovenske prireditve, tudi slovensko čtivo je bilo vedno pri hiši. V spomin na otroška leta, ki jih je preživela v Nemčiji, je obiskovala nemško cerkveno skupnost. Redno je zahajala k nedeljski maši v Slovenski dom v Carapachayu, kjer je bila sočlanica in sodelavka od ustanovitve.

V neozdravljivi bolezni se je preselila k svoji hčerki v Del Viso. Tam je tudi umrla. Za veliki teden ji je slovenski duhovnik še podelil svete zakramente. Na mrtvaškem odru je ležala v karapačajskem domu, kakor je želela. Pogrebno mašo in molitve je opravil mons. Jure Rode ob lepi udeležbi sorodnikov in rojakov. Verujemo, da pokojna Greti po tako težki življenjski poti sedaj uživa večno plačilo pri Njem, v katerega je vse življenje tako zaupala.

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA – Slovenski poslanec Evropskega parlamenta Alojz Peterle je 30. novembra 2004 v Berlinu prejel mednarodno nagrado Meritée Européen v zlatu, ki jo podeljuje luksenburška fundacija Meritée Européen. S tem priznanjem se je uvrstil v vrsto politikov, ki so pomagali ali še pomagajo graditi skupno Evropo. (Ave Maria)

LJUBLJANA – Nekaj več kot 150 kandidatov je 4. in 11. decembra 2004 podpisalo petletne pogodbe o službi v rezervni sestavi Slovenske vojske. Podpis pogodb je bil v vojašnicah v Slovenski Bistrici, Postojni in na Bohinjski Beli. Prve pogodbenne pripadnike rezervne sestave bo v svoje vrste sprejel 460. artilerijski bataljon. (Ave Maria)

MARIBOR – Maribor je praznoval častitljivih 750 let. Natanko 4. decembra 1254 je namreč v cerkvi sv. Janeza Krstnika in sv. Tomaža, današnji stolnici, nastal zapis, ki potrjuje dvig mariborskega trga v mesto. Le leto kasneje so meščani Maribora začeli graditi dva kilometra dolgo mestno obzidje, ki je omejilo staro mestno jedro. (Ave Maria)

iz naše kronike

METKA MIZERIT

ŽENE IN MATERE IZ SLOVENSKE VASI so v sredo, 23. marca, **POROMALE V SCHÖNSTATT**. Spremljal jih je gospod Pavle Novak CM. V prijazni kapeli so imele sv. mašo, v parku ob postajah križevega pota pa so opravile to pobožnost.

V soboto, 2. aprila, je bilo celodnevno **ŠTUDIJSKO SREČANJE ODBORNIKOV SDO-SFZ**. Mladi so se zbrali na naši domačiji. Vodil jih je prof. Karel Groznik.

Popoldne sta pri razgovorih sodelovala Miha Gaser in Tone Mizerit. Po končanih študijskih razgovorih so bili mladi odborniki pri sv. maši, ki jo je daroval g. Franci Cukjati, duhovni vodja mladinskih organizacij. Prosili so za blagoslov pri delu v bodočem poslovnem letu.

OBČNI ZBOR V SLOVENSKEM DOMU V SAN MARTINU je bil v nedeljo, 3. aprila. Vodil ga je inž. Tone Kastelic. Pri molitvi so se spomnili sv. očeta Janeza Pavla II. Po poročilih, ki sta jih podala tajnik Janez Filipič in blagajnik Rudi Dimnik, je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik inž. Tone Podržaj, podpredsednik Jože Jerman, tajnik Janez Filipič, blagajnik Rudi Dimnik, podblagajnik Marko Škulj, kulturni referent dr. Viktor Leber, gospodarja: Jože Skale in Tomaž Filipič; odborniki: inž. Tone Kastelic, Tone Belec in Dani Žagar; nadzorni odbor: Lučka Smersu Santana, Marjan Boltežar in Pavle Verbic. Novoizvoljeni predsednik se je zahvalil bivšemu odboru in prosil za sodelovanje.

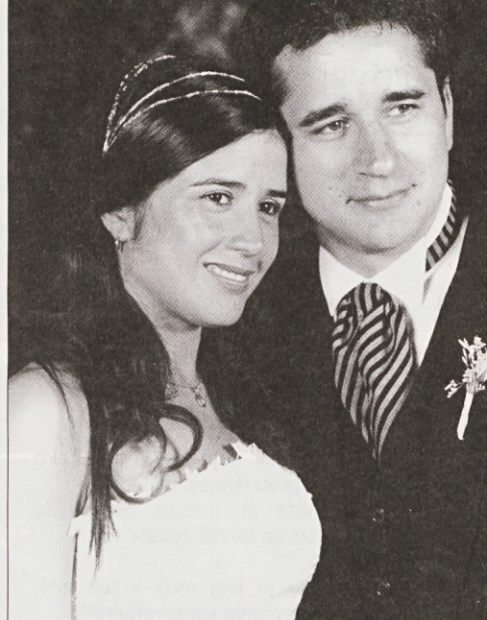
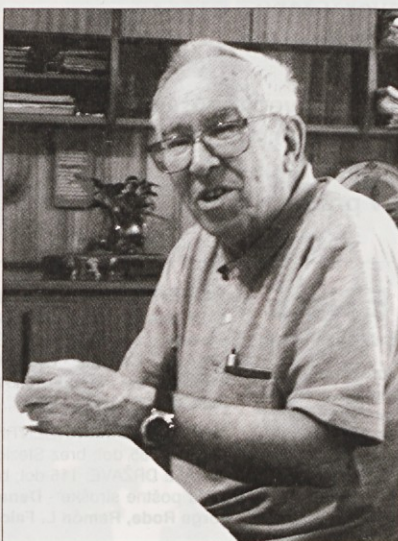
V soboto, 9. aprila, se je v Slovenski hiši začel **POKLICNI ORIENTACIJSKI TEČAJ** za dijake četrtega in petega letnika. Vodi ga lic. Metka Praprotnik Luna. Tečaj je pod okriljem mladinskega referata Zedinjene Slovenije.

Delegat slovenskih dušnih pastirjev je v soboto, 9. aprila, odšel na **DUŠNOPASTIRSKI OBISK V MIRAMAR**. Sv. mašo za tamkajšnje rojake je daroval v župni cerkvi. Pred mašo so rojaki imeli priložnost za spoved.

Isti dan je **ZVEZA ŽENA IN MATER IZ SAN MARTINA** organizirala **OBISK** tematičnega **PARKA SVETE DEŽELE**. Pridružile so se jim tudi žene iz Carapachaya. Obisk je vodila gospa Mari Keržič.

V četrtek, 14. aprila, je **ZVEZA SLOVENSKEH MATER IN ŽENA** imela svoj **REDNI SESTANEK V SLOVENSKE HIŠI**. Vodila ga je predsednica gospa Pavlina Dobovšek. Govoril pa je duhovni vodja dr. Jure Rode in sicer o letošnjem geslu Zveze: »Družina temelj Cerkve in naroda.« Omenil je zmote in nevarnosti, ki grozijo družini v sodobni družbi, ter pomen krščanskih vrednot.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA je priredila večer, na katerem je **GOVORIL DR. JANEZ ARNEŽ** o svojem delovanju v Sloveniji, kjer vodi ustanovo *Studia Slovenica*. Njen prvo-

V soboto, 25. decembra 2004, sta se poročila v cerkvi Nuestra Señora del Valle v Tafi Viejo v Tucumanu **JANEZ PAVEL ŽAKELJ** in **MARÍA FLORENCIA ROMANO**. ČESTITAMO!

tni namen je bil izdajanje knjig o Slovencih v angleškem jeziku. Sedaj pa predvsem zbira tiskano in pisno gradivo slovenskih avtorjev v tujini, to je izven meja slovenske države. Zanimivega predavanja se je udeležilo lepo število rojakov.

Redni sestanek ZSMŽ ODESK SAN MARTIN je bil v četrtek, 21. aprila. Vodila ga je gospa Marjeta Smersu Boltežar. Govoril je časnikar Tone Mizerit o aktualnih problemih v Argentini. Na predavanju so bili povabljeni tudi moške.

52. MISIJSKA VELETOMBOLA za vse slovenske misijonarje je bila v nedeljo, 24. aprila, **V SLOVENSKE VASI**. Geslo tombole je bilo: »Enkrat na leto darujmo za slovenske misijonarje!« Dopoldne je daroval sv. mašo misijonar g. Lovro Tomažin za vse žive in pokojne slovenske misijonarje. Popoldne je bila tombola v dvorani zavoda Marije Kraljice. Vse navzoče je pozdravil g. Lojze Rezelj, predsednik Zedinjene Slovenije, ki je tudi klical številke. V imenu gospodov lazaristov je spregovail g. Pavle Novak CM. Nato pa je govoril še misijonar pater Lovro Tomažin DJ. Začeli so s klicanjem števil. Prvi dobitnik je bil računalnik, drugi pralni stroj in tretji raženj. Med udeležence tombole so prireditelji razdelili 100 činkvinov in 90 tombol. Lepo število rojakov iz vseh okrajev se je udeležilo tombole in s tem podprlo slovenske misijonarje.

malo za šalo...

Matija se pritoži:

»Mami, nehaj že vendar spraševati: Kdo spet ni pospravil svoje sobe? Kdo ni pospravil svojih igrac? Saj sem vendar sinček edinček!«

+

»Dragi, ali sem še vedno tako čedna kot pred dvajsetimi leti?«

»Seveda si, ljubica. Samo da danes rabiš za to več časa!«

+

»Ali se je tvoj mož v teh letih skupnega življenja kaj spremenil?«

»Pa še kako! Prej mi je govoril, kaj se dogaja v njegovem srcu, zdaj pa govori samo še o svojih jetrih!«

+

»Kdo od vas mi lahko pove, kaj pomeni higiena?«

Luka: »Higiene so divji psi s črnimi lisami, ki živijo v Afriki!«

+

Sodnik vpraša mlado mamo:

»Torej ne veste, kako je ime očetu vašega otroka?«

»Tako je, gospod sodnik: poznam samo njegov priimek, ki je bil vtkan v njegovo srajco.«

»In kako se glasi?«

»Polyester!«

+

»Čuj, ali se ne bojiš, da ti lahko žena uide? Tri leta niso tako kratka!« vpraša zapornik novega tovariša.

Ta odmaje z glavo: »Prav nič se mi ni treba bati. Prvič je moja žena skoz in skoz poštena, drugič zato, ker me ljubi, in tretjič zato, ker je tudi ona v zaporu!«

+

»Ni vam potrebno tako na široko odpirati ust,« reče zobar pacientu.

»Ali ne boste vrtali?«

»Bom, a jaz bom ostal zunaj!«

+

»Želim bonboniero z najboljšimi čokoladnimi bonboni za mojo ženo.«

»Torej jo želite presenetiti?«

»Vsekakor jo bom. Ona namreč pričakuje, da ji bom kupil avto.«

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Krik »Držite lopova!« se je že zdavnaj spremenil v šepet »Držite se lopova!«
- Prodane duše ne bodo nikoli razprodane.
- Politično izkušen kmet ne bo grabil bika za rogove, ampak kravo za vime.
- Bolj črna je borza, bolj bleščeče dividende prinaša.
- Iz lastne prakse vemo, da je pri nas preveč teorije.
- Lep odnos do domačega jezika najpogosteje srečaš pri mesarju.
- Bogataš misli, da ima vsak odgovor v žepu.
- Velike ideje so zapisane v drobnem tisku.
- Kitajci se množijo, Slovenci pa delijo.
- Med dvanajstimi apostoli ima Judež največjo publiciteto.
- Človek, ki ga dandanes pribijejo na križ, se lahko tolaži, da je v bolj imenitni družbi, kakor je bil Kristus.
- Umazane vesti ni mogoče oprati v pralnem stroju.

KJE JE KAJ**Blagoslovljen, papež Benedikt XVI.!**

– Franci Petrič	129
»Imamo papeža!«	130
Sodelavec resnice	130
Dopolnitev prejšnjega papeža	132
Biografija papeža Benedikta XVI.	133
Odziv verskih skupnosti	133
Svetovni politiki o novem papežu	134
Čestitke iz krajevnih Cerkva	135
Domovina praznuje	135
Prvi nagovor papeža Benedikta XVI.	136
Slovesno ustoličenje papeža Benedikta XVI.	137
Grb papeža Benedikta XVI.	138
Ime Benedikt XVI.	139
Papež sprejel cerkvene osebnosti iz Južne Amerike	139
Kranj, rožnika 1945 – Jan Hafner	140
Elegija večnolepa – Aleš Gošar	141
Ostani z nami, Gospod – Iz Apostolskega pisma Janeza Pavla II. ..	142
Nameni Apostolata molitve	143
Božje v zaporu – Božidar Slapšak	144
Ustna molitev – Lojze Pušenjak	144
Berač, ki je spovedal Janeza Pavla II.	145
Bolnica – Sredi ceste – Michel Quoist, prevedla Metka Mizerit	146
Vprašujete – odgovarjamo – Lojze Kukovica	147
Ali ne morem sam odločati, kaj je zame dobro? – Iz revije On živi	149
Ali je Bog povzročil cunami? – Peter Lah	149
Evropa in most med islamom – Ambrož Kodolja	150
Argentinske podgane – Franc Dalibor	151
Leto brez sonca – Marko Kremžar	153
Pričevanje o dušnem pastirstvu med Slovenci v Ameriki	155
Duhovno življenje je objavilo	156
Bodi naša luč, Gospod – Gregor Mali	156
Domotožje – Slavko Srebrnič	158
Odšla je Greti Pengov	158
Kratke novice 143, 152	158
Iz naše kronike – Metka Mizerit	159

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

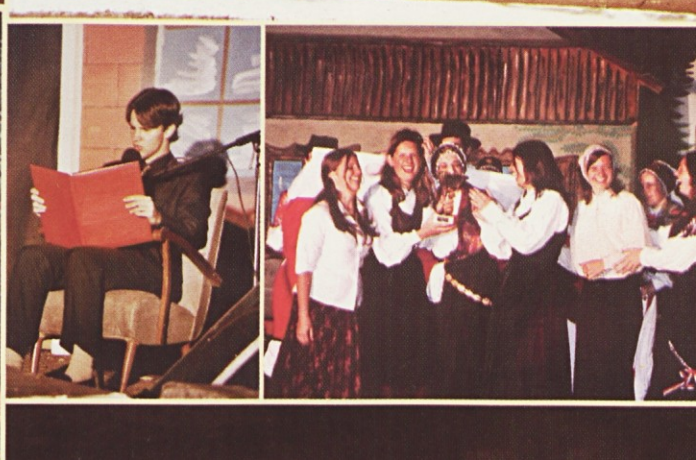
Direktor: mons. dr. Jure Rode - **Urednik:** arh. Jure Vombergar
Članica uredniškega odbora: Metka Mizerit - **Tehnični urednik:** Stane Snoj - **Grafično oblikovanje:** Rozka Snoj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - **Tisk:** Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - EE.UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - **ZDA:** Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - **KANADA:** Rado Krevs, 75 Trowell Ave, Toronto M6M, 1L5 Canada. - **ITALIJA:** Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - **Gorica:** Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - **AVSTRIJA:** Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$60; po pošti: \$75 - OBMEJNE DRŽAVE: 85 dol; brez Stezič: 60 dol - AMERIKA: 100 dol; brez Stezič: 65 dol - OSTALE DRŽAVE: 115 dol; brez Stezič: 70 dol - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - **Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime:** Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina

MLADINSKI DAN NA PRISTAVI
Foto: MATJAŽ ČEČ

1. LETNIK

2. LETNIK

4. LETNIK

5. LETNIK

**Nadškof ALOJZ URAN z mladimi
na PRISTAVI.** Foto: MATJAZ ČEČ

PROFESORSKI ZBOR

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: Mons. dr. Jorge Rode Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877 Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina

Corno
Argentina
Suc. 7 Bs. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560